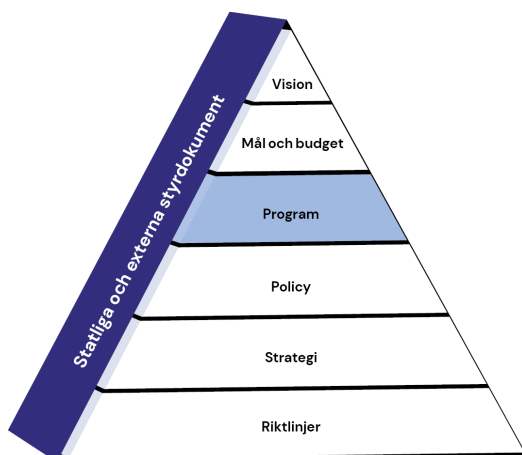

Planprogram - för Södra Sandviken

Diarienummer:2025-00623

Fastställd av: xx § xx 20xx

Ansvarig enhet: Samhällsledningsenheten

Revideras senast: 20xx-xx-xx

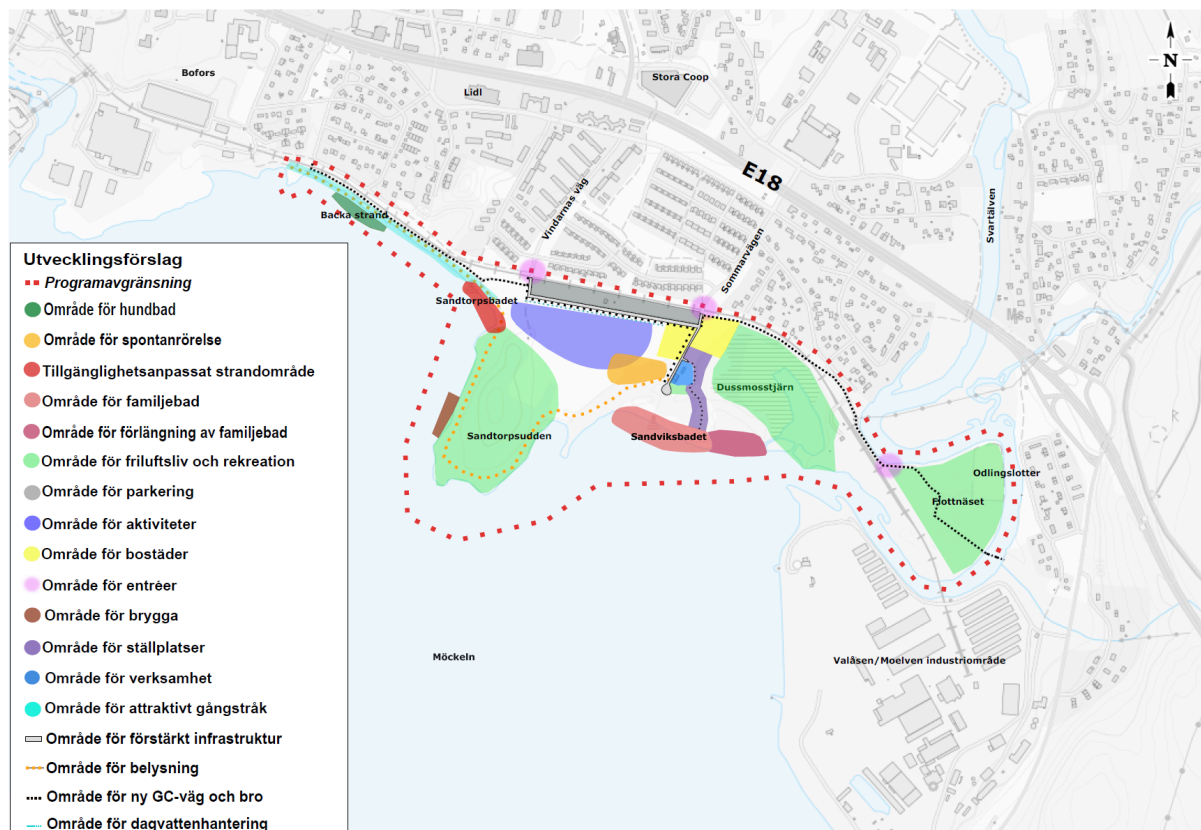
Innehållsförteckning

Planförslag för Södra Sandviken.....	4
Inriktning av det framtida förslaget.....	4
Implementering.....	5
Inledning.....	6
Programområdet.....	6
Bakgrund.....	8
Syfte.....	9
Arbetssätt.....	9
Medborgardialogens påverkan på förslaget.....	10
Avgränsning.....	11
Planprocess.....	11
Målgrupp.....	12
Ansvar.....	12
Planförslag.....	14
Övergripande vision för markanvändning.....	14
Tillgänglighet och trygghet.....	14
Besöksnäring och verksamheter.....	20
Friluftsliv och rekreation.....	23
Vägar och trafik.....	26
Bostäder.....	30
Förutsättningar.....	33
Markanvändning och bebyggelsestruktur.....	33
Platsens historik.....	33
Flottnäset.....	33
Sandviksbaden.....	34
Kommunens markinnehav.....	34
Offentlig service.....	36
Nuvarande verksamhet.....	36
Förvaltning av programområdet.....	36
Fritid och rekreation.....	37
Vandring.....	37
Bad- och strandområden.....	38
Kitesurfing.....	38
Discgolf.....	39
Teknisk försörjning.....	40
Stadsnät.....	41
Vatten och avlopp.....	41
Elförsörjning.....	41
Fjärrvärme.....	41
Trafik och tillgänglighet.....	41
Anslutningspunkter.....	41
Vägar och parkering.....	42
Kollektivtrafik.....	43
Järnväg.....	44
Naturvärden.....	45
Områden med visst naturvärde.....	45

Områden med högt naturvärde.....	46
Invasiva arter.....	46
Stödjande ekosystemtjänster.....	47
Strandskydd.....	47
Möckeln.....	48
Riksintressen.....	48
Riksintresse kulturmiljövård.....	48
Riksintresse totalförsvar.....	49
Utredningar, rapporter och beslut.....	50
Ställningstaganden i översiktsplanen.....	50
Gällande detaljplaner.....	50
Belysning Sandtorpsudden.....	51
Campingutredning.....	51
Cykelstrategi.....	52
Störningar, hälsa och säkerhet.....	53
Buller.....	53
Närliggande industrier.....	53
Järnväg.....	53
Bofors skjutfält.....	54
E18.....	54
Trafikutredning E18 Sandviken.....	55
Riskutredning järnväg.....	57
Geoteknik.....	57
Geoteknisk undersökning Sandviksbadet.....	57
Geoteknisk undersökning.....	59
Hälsa och säkerhet.....	60
Risker och störningar.....	60
Vattenkvalitet.....	60
Badvattenkvalitet.....	61
Markföroreningar.....	61
Skyfall och översvänningsrisk.....	61
Radon.....	65
Ras- och skredriskområden.....	66
Motorbåtsfria zoner.....	67
Social hållbarhet.....	68
Sociala värden inom programområdet.....	68
Trygghetsanalys.....	69
Barnperspektivet.....	70
Nollalternativ.....	72
Bilaga medborgardialog och medborgarrådsmöten.....	72
Medverkat i planprogrammet.....	74

Planförslag för Södra Sandviken

Nedan visas en översiktskarta med samtliga utvecklingsförslag. Kartan är schematisk och återger inte exakta ytor eller längder av förslagen. Förslagen som visas i kartan grundar sig i den medborgardialog samt de efterföljande medborgarråd som genomfördes. Förslag från ett antal av kommunens tjänstepersoner inom olika förvaltningar återfinns även.

Schematisk kartbild över utvecklingsförslag.

Inriktning av det framtida förslaget

Utvecklingsförslaget för Södra Sandviken syftar till att stärka området som en attraktiv, tillgänglig och hållbar del av Karlskoga med fokus på rekreation, boende, natur och sociala möten människor emellan. Visionen är att skapa ett levande område vid Möckelns norra strand som är tillgängligt för alla, året runt. Programmet tar avstamp i den genomförda medborgardialogen där invånarnas synpunkter har haft stor betydelse för inriktningen. Utvecklingen ska bygga vidare på befintliga kvaliteter och värden i området, samtidigt som ny bebyggelse, verksamhet och funktioner ska bidra till ökad trygghet, tillgänglighet och rörelse. Förslaget innehåller bland annat förbättrad belysning, friluftsliv och rekreation med fokus på fler och nya mötesplatser och sittplatser/grillplatser samt satsningar på spontanaktivitet i form av utegym och aktivitetspark. En ställplatsyta för husbilar föreslås i anslutning till Sandviksbadet, vilket bedöms gynna besöksnäringen utan att begränsa allmänhetens tillgång till området. Verksamhets- och servicehus föreslås även rustas upp för att möjliggöra en hållbar verksamhet i området, vilket enligt den genomförda medborgardialogen är en viktig åtgärd för området.

För att ytterligare stärka Södra Sandviken som rekreationsområde föreslås även förbättrad skyltning, tydligare entréer och bättre tillgänglighet till badplatser och gångstråk, inklusive handikappanpassad badramp. Förbättrad och förstärkt infrastruktur, det vill säga nya cykel- och gångvägar samt säkra förbindelser vid E18 som ska underlätta hållbara transporter föreslås. Möjligheten att ta sig till området med båt föreslås åtgärdas, detta i form av en båt- och badbrygga väster om Sandtorpsudden föreslås. Tillsammans med att nya och utökade parkeringsytor föreslås underlättar detta framkomligheten för boende liksom besökande gäster. Bostäder föreslås på redan ianspråktagen mark nära Sandviksbadet och Sommarvägen, i form av flerfamiljshus med fokus på god gestaltning. Bebyggelsen ska bidra till liv och rörelse utan att inskränka på viktig natur- och rekreationsvärden. Programmet föreslår även åtgärder för att utveckla områdets befintliga struktur. Dessa åtgärder bör exempelvis ske där belysning föreslås, i form av röjning av sly och buskar men även för att göra vägar mer tillgängliga och trygga. Även för att kunna ta sig ner till det nya, föreslagna hundbadet. Åtgärder kan utöver detta vara i form av dränering för att göra området enklare att förvalta samt använda för spontanaktiviteter och rörelse.

Sammantaget presenterar programmet utvecklingsinriktningar där natur, rekreation och hållbar stadsutveckling samspelar. Genom att kombinera bevarande av området med utvecklingsförslag som föreslår ny utveckling kan Södra Sandviken ges förutsättningar till att bli en ännu mer levande och attraktiv stadsdel som stärker Karlskogas identitet och attraktivitet som plats att bo, leva och besöka.

Implementering

Planprogrammet kommer att skickas ut på samråd enligt plan- och bygglagen (5 kap. 11 § PBL). Under samrådstiden har föreningar, eventuella sakägare, allmänheten m.fl. möjlighet att lämna synpunkter. Samrådstiden varar i minst tre veckor och syftar till att bredda kommunens beslutsunderlag genom att samla in kunskap och åsikter från olika aktörer. Inkomna yttranden sammanställs i en samrådsredogörelse. Eventuella justeringar görs vid behov, efter det tas planprogrammet upp i kommunfullmäktige som beslutar om det ska antas eller inte. Efter politiskt godkännande kan detaljplanearbetet liksom annan projektering påbörjas.

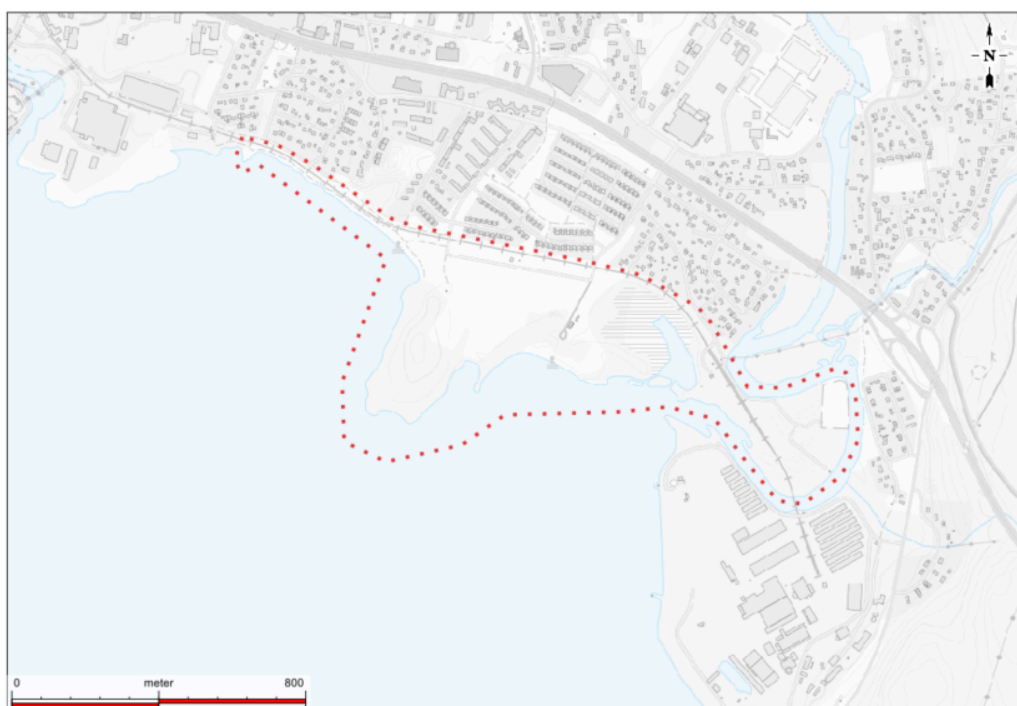
Planprogrammet är ett vägledande underlag som bör ligga till grund för eventuell detaljplanering, avtal, investeringar av olika slag samt utvecklingen i sin helhet.

Genomförandet av programmets utvecklingsförslag kan ske stegvis, i takt med efterfrågan och tillgången på resurser. En etappvis utveckling kan därför bli aktuell. Arbetet bör även följas upp och utvärderas löpande för att säkerställa att utvecklingen sker i linje med programmets inriktning för en långsiktigt hållbar samhällsutveckling

Inledning

Programområdet

Sandviken är beläget i Karlskoga tätorts östra del. Programområdet omfattar den södra delen av stadsdelen Sandviken och är direkt angränsande till sjön Möckeln. Området har historiskt präglats av traditionellt jordbruk och delar av programområdet har tidigare använts som camping. Idag består området av stora grönytor och används för olika aktiviteter och rekreation. Programområdet präglas av tre markanta barriärer som både omringar och delar upp stadsdelen. Dessa barriärer utgörs av Möckeln i söder, järnvägen som löper vid programområdets norra gräns samt motorvägen E18 en bit ytterligare norrut. Denna infrastruktur påverkar inte bara områdets tillgänglighet, utan formar också dess fysiska och sociala struktur. Dessa barriärer omger och delar upp stadsdelen likt en enklav.

Programområdet är inom rödmarkerat område samt inom svart rektangel..

Den huvudsakliga förbindelsen till och från Södra Sandviken sker via E18 vilket medför både möjligheter och utmaningar. Avståndet till Karlskoga centrum är cirka 3,5 kilometer, detta motsvarar ungefär sex minuters bilresa via Örebrovägen/E18. Programområdet omfattar totalt cirka 42 hektar, varav en stor del utgörs av grönområden med varierande vegetation. Bebyggelsen norr om programgränsen domineras främst av 50- och 60-talshus. Företaget Moelven Valåsens Sågverk AB är en stor aktör i närområdet och använder fortfarande järnvägen som löper genom programområdet för transport av gods, vilket ytterligare stärker områdets industriella arv.

Arkitekturen i Sandviken, söder om E18 och norr om järnvägen, är varierad, området präglas av villor, kedjehus och flerfamiljshus. Bostadsområdet ligger sida vid sida med programområdet som till stor del präglas av grön- och naturområde, avskiljer området för en järnväg. Det grönområde som gränsar till Möckeln erbjuder inte bara möjlighet till rekreation utan förstärker också områdets harmoniska och stillsamma karaktär. Södra Sandviken är i stort sett obebyggt, undantag är tre pumphus, samt två toalettfaciliteter och en kiosk centralt i området. Flottnäset har även enstaka byggnader och odlingslotter. De två badplatserna, Sandviksbadet och Sandtorpsbadet, är populära besöksmål under högsäsong och är vad området är mest omtalat för. Programområdet inrymmer också en discgolfbana och en hundrastgård. Parkeringsmöjligheter finns framförallt beläget i norra delen av området, mellan Vindarnas väg och Sommarvägen.

Bakgrund

Kommunstyrelsen beslutade den 7 april 2020 att ge kommunstyrelsens ledningskontor i uppdrag att genomföra ett programarbete enligt plan- och bygglagens upplägg. Kommunstyrelsen ledningskontor har i och med detta politiska uppdrag tagit fram ett planprogram för området som sträcker sig i öst - västlig riktning mellan Backa strand och Flottnäset, samt mellan järnvägen och Möckeln i nord - sydlig riktning. Programmets fokus är bostadsutveckling men också med beaktande av andra frågor och intressen som kan tänkas beröras, såväl inom som utanför programområdet. Programmet beskriver hur Södra Sandviken föreslås utvecklas framöver men också en historisk del, nuvarande förutsättningar och eventuella barriärer. Utvecklingsinriktningen som programmet föreslår baseras på synpunkter från en genomförd medborgardialog samt flera tillfällen med ett medborgarråd bestående av 12 kommuninvånare. Planprogrammet markerar också starten på ett nytt arbetssätt där kommunen bjuder in till medborgardialog och efterföljande medborgarrådsmöten, dessa har haft en central roll i programskedet. Deras synpunkter och förslag har utgjort ett viktigt underlag för programmets inriktning och innehåll.

Karlskoga har en tydlig ambition om att växa. Att växa som stad innebär både befolkningsantal men även som plats att leva, verka och utvecklas i. Kommunen strävar efter att skapa attraktiva och hållbara livsmiljöer som stärker stadens roll som bostadsort, arbetsplats och besöksmål. Genom att tillvarata befintliga kvaliteter, utveckla service och infrastruktur samt främja en god balans mellan bebyggelse, natur och rekreation, skapas förutsättningar för en långsiktigt hållbar utveckling. För att locka nya och behålla befintliga

invånare behöver Karlskoga vara en attraktiv stad utifrån många olika aspekter. Karlskoga har, i jämförelse med andra kommuner, många grönområden. Karlskogas näringsliv, framför allt försvarsindustrin, har under flera år haft en väldigt stark tillväxt, vilket återspeglas i en tydligt positiv utveckling på arbetsmarknaden med fler arbetstillfällen och goda resultat i olika näringslivsmätningar. Samtidigt som näringslivet växer och arbetsmarknaden utvecklas positivt, visar befolkningsutvecklingen en svag nedgång och en åldrande befolkning. Sammantaget innebär det att kommunens totala tillväxt i nuläget ligger på en relativt oförändrad nivå. För att vända denna utveckling och skapa balans mellan arbetsmarknad och befolkningsutveckling krävs ett målmedvetet och långsiktigt arbete med samhällsutveckling. Det handlar dels om att göra kommunen mer attraktiv för dagliga pendlare och potentiella inflyttare, dels om att stärka förutsättningarna för att befintliga invånare ska vilja bo kvar genom goda livsmiljöer, tillgång till service och ett varierat bostadsutbud.

För att få framförallt pendlare, men även andra personer, att flytta till kommunen samt befintliga invånare till att stanna kvar i kommunen krävs långsiktig utveckling. Likaså för att upprätthålla en besöksnäring som bidrar positivt till kommunen. Utvecklingen ska ske med hänsyn till befintliga sociala-, natur- och kulturvärden och med eftertänksamhet kopplat till den omgivande miljön. Programmet ska vara en del i kommunens arbete med att vara en kommun där folk vill bo, leva och verka i. Viktigt är att säkerställa att området utvecklas på ett hållbart sätt över tid, i enlighet med kommunens vision och med hänsyn till invånarnas förslag.

Syfte

Syftet med planprogrammet för Södra Sandviken är att formulera en utvecklingsinriktning för området samt att arbeta i en bred dialog med medborgare innan denna inriktning är fastställd. Programmet syftar till att slå fast ett antal utvecklingsförslag och en inriktning för hur området ska fungera och se ut samt ge en gemensam grund för fortsatt planering.

Programmet utförs i huvudsak för att reda ut diverse frågor kopplade till området. I ett initialt skede var bostad och camping två centrala delar. I arbetsprocessen för programmet ändrades inriktningen till att utveckla det som redan finns, fokuset riktades mer åt uppgradering och utveckling av det som är bra. Bostadsfrågan finns fortfarande med som en del av helheten, men programmet handlar i första hand om att skapa förutsättningar för en hållbar och långsiktig utveckling av Södra Sandviken som helhet.

Arbetssätt

Innehållet i programmet har tagits fram genom ett nytt arbetssätt som, redan från start, har omfattats av en bred involvering från olika förvaltningar inom kommunen, kommunala bolag samt expertis utanför kommunorganisationen. Dessa har alla medverkat i framtagandet av programhandlingen.

Arbetet har varit uppdelat i tematiska grupper enligt följande områden: naturvärden, fritid och rekreation, bebyggelse, tekniska förutsättningar, riksintressen och skyddad natur, sociala värden, hälsa och säkerhet, gator, trafik, kollektivtrafik och parkeringar, platsens historik, kulturvärden och samhällsservice samt bakgrund och underlag till planarbetet. Varje tematisk grupp har bestått av tjänstepersoner med expertkompetens inom respektive område, som i sin tur har involverat de personer som bedömts nödvändiga för arbetet. Grupperna har självständigt ansvarat för att ta fram material till programmets förutsättningar och medverkat i arbetet med utvecklingsförslagen. De har även delat med sig av generell och relevant information utifrån sina roller, genom att beskriva sin syn på områdets framtida utveckling eller bevarande.

Medborgardialogens påverkan på förslaget

Programområdet är en viktig tillgång och plats för de som bor i närheten liksom hela stadens invånare. Särskilt värdefullt är det när människor med anknytning till platsen får vara delaktiga i utvecklingen, detta eftersom de har god lokalkunskap om platsen. En medborgardialog för programområdet genomfördes därför i september 2024 där ett stort antal synpunkter och tankar från Karlskogaborna samlades in. Över 200 synpunkter inkom och fler delgavs muntligt under träffen. Majoriteten av de som närvarade var mellan 35-75 år. De tillfrågades om hur de använder området, vad som fungerar bra eller mindre bra, vad som saknas samt hur området kan utvecklas. Samma frågor fanns även att tillgå digitalt i enkätform för personer som inte kunde delta fysiskt eller som ville svara vid ett senare tillfälle. Efter medborgardialogen lottades 12 frivilligt anmälda deltagare fram för att bli en del av ett medborgarråd. Syftet med ett medborgarråd är att fördjupa och precisera medborgarnas idéer och viljeriktning i frågor som rör området, men också att diskutera insamlat material från medborgardialogen.

Medborgarrådet träffades vid fem tillfällen. Varje möte varade cirka två till två och en halv timme och hölls kvällstid för att ge så många som möjligt möjlighet att delta. Till varje träff bjöds en tjänsteperson in från den tematiska arbetsgruppen. Tjänstepersonens uppgift var att, efter att dagordningen presenterats, att inleda mötet med en kort information till medborgarrådet om områdets förutsättningar, exempelvis befintliga värden, särskilda hänsyn eller andra viktiga aspekter att beakta. Tjänstepersonen beskrev även sin arbetsroll och svarade på eventuella frågor. Därefter presenterades tre temafrågor som hade förberetts inför mötet. Medborgarrådet delades sedan in i mindre grupper, där diskussionerna utgick från de framtagna frågorna. I varje grupp ansvarade en deltagare för att vara samtalsledare och en sekreterare, dessa personer hade i uppdrag att säkerställa att alla fick komma till tals samt att dokumentera samtalen. Fokus låg på att fånga upp alla tankar och förslag som kom fram i gruppdiskussionerna. Varje möte avslutades med att grupperna gemensamt redovisade sina diskussioner och lyfte fram viktiga slutsatser. Det dokumenterade materialet samlades in och sammanställdes. En sammanfattning av samtliga diskussioner gjordes som sedan skickades ut till samtliga deltagare. Till de personer som inte kunde närvara under medborgarrådsmötet skickades temafrågorna ut via e-post, vilket gav personen/personerna i fråga möjlighet att lämna synpunkter i efterhand.

Åsikterna och synpunkterna som samlades in under både medborgardialogen och medborgarrådsmötena var många. Det fanns flera åtgärder och utvecklingsförslag som deltagarna var eniga om, exempelvis behovet av en fungerande verksamhet i form av ett café eller en restaurang. Även röjning av sly, löpande skötsel av grönområden samt informationskartor och skyltning inom området lyftes som viktiga åtgärder. De boende i närområdet beskrev Södra Sandviken som ett rekreations- och aktivitetsområde och efterfrågade fler möjligheter till spontanaktivitet, särskilt utegym och lektytor för barn. Invånarnas idéer och önskemål var starkt kopplade till hur området kan bli mer tillgängligt, tryggt och attraktivt. Förbättrad infrastruktur och fler parkeringsmöjligheter var också mycket efterfrågade. När det gäller bostadsutveckling var deltagarna mer splittrade. Det fanns dock en samsyn kring att eventuell bebyggelse bör möjliggöras endast på platser som inte inkräktar på känsliga naturvärden och sker i en begränsad omfattning. Frågan om belysning diskuterades, även kring detta fanns delade meningar. Sammantaget var en lägre typ av belysning som inte lyser under mörkrets alla timmar att föredra. Bilder på pollare visades upp som förslag på lämplig belysning och uppskattades av deltagarna.

Efter samtliga medborgarrådsmöten samt i och med planprogrammets färdigställande, kopplades medborgarrådet in, för ett återkopplingsmöte. Mötets syfte var att rådet, innan planprogrammet skickas ut och samrådsperioden startar, fick diskutera programmet i sin helhet samt tycka till och ställa frågor till utpekade utvecklingsförslag. Rådet fick fem dagar före mötet allt material utskickat för möjlighet till genomläsning. Mötet inleddes med en genomgång av arbetsprocessen, från start, det vill säga medborgardialogen som hölls i september 2024, sammanställningen av allt material samt arbetet med den tematiska arbetsgruppen bestående av tjänstepersoner från kommunen och gällande internremissen. Även hur arbetet framåt kommer att gå till och se ut, här beskrevs samråd, efterarbete med eventuell revidering samt ett framtida antagande. Syfte med programmet samt upplägg av programmet diskuterades och förklarades för att sedan, del för del, gå igenom planförslaget. När genomgången var klar öppnades det upp för diskussion och frågor. Det framkom att medborgarrådet inte hade någon större motsättning till förslagen och betonade att innehållet stämmer bra överens med utvecklingsförslagen som tagits upp under de fem föregående träffarna. Rådet hade inget tillägg eller liknande utan uttryckte en önskan om att realisera planprogrammets planförslag.

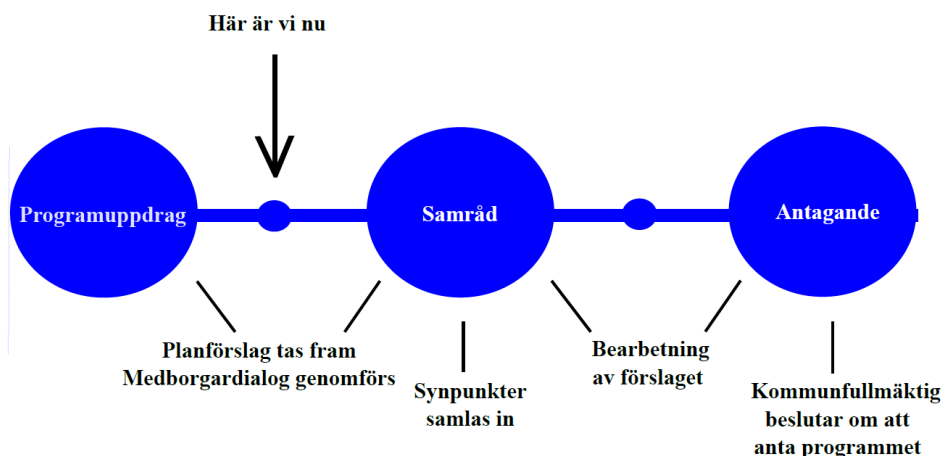
Avgränsning

Planprogrammet beskriver hur Södra Sandviken kan utvecklas framöver, och innehåller även en översikt av områdets historik, nuvarande förutsättningar samt identifierade barriärer.

Programområdet sträcker sig i öst–västlig riktning mellan Backa strand och Flottnäset, och i nord–sydlig riktning mellan järnvägen och sjön Möckeln. Utredningsområdet avgränsas naturligt mot Möckeln i söder och järnvägen i norr, medan den slingrande Svartälven markerar gränsen mot Flottnäset i den östra delen.

Planprocess

Enligt 5 kap. plan- och bygglagen kan kommunen ange mål och utgångspunkter för planarbete i ett särskilt program, ett så kallat planprogram. Det är dock inte ett krav att ett planprogram tas fram, utan det är kommunen själva som avgör om det är lämpligt. Processen för framtagandet av ett planprogram regleras i 5 kap. plan- och bygglagen. Ett planprogram fungerar ofta som ett underlag inför efterföljande detaljplaneläggning. Flera av de åtgärder som diskuteras i planprogrammet kan genomföras direkt, medan andra kräver att en ny detaljplan upprättas. Planprogrammet är inte juridiskt bindande.

Målgrupp

Planprogrammets målgrupp är bred och omfattar närboende, besökare och framtida bosatta inom programområdet. Programområdet fyller redan idag en viktig funktion som plats för friluftsliv, rekreation, aktiviteter och naturupplevelser, vilket gör området relevant för hela allmänheten och inte bara för de närboende. Utvecklingen syftar till att skapa mervärde för hela kommunen genom att stärka tillgången till attraktiva och tillgängliga miljöer för bad, rörelse, avkoppling, återhämtning och boende. Det är därför avgörande att området planeras med hänsyn till mångfald, så att området kan fungera som en inkluderande, trygg och välkomnande mötesplats för alla. Områdets natursköna läge vid sjön Möckeln ger området en särskild attraktionskraft, både för Karlskoga och för besökare utifrån.

Ansvar

Vem har ansvar för att förverkliga innehållet i programmet?

Planprogramsansvariga

Flera aktörer inom olika förvaltningar på Karlskoga kommun har olika roller och ansvar i framtagandet och genomförandet av planprogrammet. Ansvariga för programmet i sin helhet är tjänstepersoner på kommunledningskontoret.

Kommunfullmäktige

Beslutar om att anta programmet. Har det övergripande ansvaret för att fastställa programmets

inriktning och mål samt förankra det politiskt som en del av kommunens långsiktiga utvecklingsstrategi.

Kommunstyrelsen

Ansvarar för att leda, styra och följa upp programmets genomförande i enlighet med kommunfullmäktiges beslut. Säkerställer att resurser och prioriteringar ligger i linje med programmets mål.

Kommunledningskontoret

Har det operativa huvudansvaret för programmets samordning. Leder det interna arbetet, säkerställer genomförande inom kommunens organisation och främjar samverkan med externa aktörer.

Kommunens förvaltningar

Genomför insatser inom sina respektive ansvarsområden.

Planförslag

Utifrån resultatet från medborgardialogen, träffarna med medborgarrådet samt den fördjupade involveringen på tjänstepersonsnivå inom kommunen är det tydligt att många vill se att Södra Sandviken utvecklas, men också bevaras. Samtidigt är en av de vanligaste åsikterna att området fortsatt ska vara ett allmänt och tillgängligt friluftsområde med fokus på aktiviteter, rekreation och trygghet. Utvecklingsförslagen tar omgivningens befintliga karaktär i beaktning samt föreslår utveckling på lämpliga platser där goda förutsättningar finns.

Övergripande vision för markanvändning

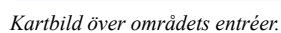
För att skapa en attraktiv stad krävs att stadsdelar även utanför stadskärnan är levande under större delen av dygnet. Utvecklingsinriktningen för programområdet är att Södra Sandviken ska vara ett levande och attraktivt besöksmål för människor i alla åldrar, både som Karlskogabo och andra besökare, även en tilltalande plats att bo på. Med sitt unika läge vid Möckeln kan området förbli och utvecklas till att vara en central plats för rekreation, aktiviteter, naturupplevelser och friluftsliv vilket stärker kommunens attraktionskraft. Utvecklingen av programområdet bör betraktas som en kombination av åtgärder för att stärka och bevara det som redan finns samt att utveckla där det finns potential eller eventuella behov.

Ambitionen är att möjliggöra för att skapa mer liv och rörelse under dygnets alla timmar, detta för en bred blandning av samhällets olika samhällsgrupper. Platsen ska främja möten och social samvaro, samtidigt som den ska erbjuda trygga och tillgängliga miljöer. Södra Sandviken bör förknippas med rekreation, lek och vardagsliv. Det ska vara en del av den levande och välkomnande staden vilket betyder att invånare och besökare ska uppleva en hög livskvalitet med ett varierat utbud av aktiviteter som bjuder in till liv, rörelse och samhörighet. Det ska vara ett område där människor trivs och vill vistas. Södra Sandviken ska utformas med omsorg och kvalitet. Bebyggelse, stadsgrönska och natur bör samspela och bli en estetiskt tilltalande miljö med en medveten gestaltning i flera skalor som präglas av funktionalitet. Inriktningen är att i första hand ta tillvara redan använd mark och på sikt utveckla nya inslag som bidrar till områdets kvaliteter.

Tillgänglighet och trygghet

Södra Sandviken är ett uppskattat område med fina badplatser och gröna rekreationsytor. Bredden av plats för aktiviteter är en av områdets stora styrkor men också där plats där

Programområdet har överlag god tillgänglighet. Dock upplevs vissa platser inom programområdet, enligt genomförda utredningar och analyser, som delvis otrygga. Som ett led i att åtgärda detta har flera utvecklingsförslag identifierats. En central åtgärd är att skapa tydliga och väl gestaltade entréer vid de tre huvudsakliga infarterna, vilket bidrar till ett mer välkomnande och lättorienterat område.

14 (74)

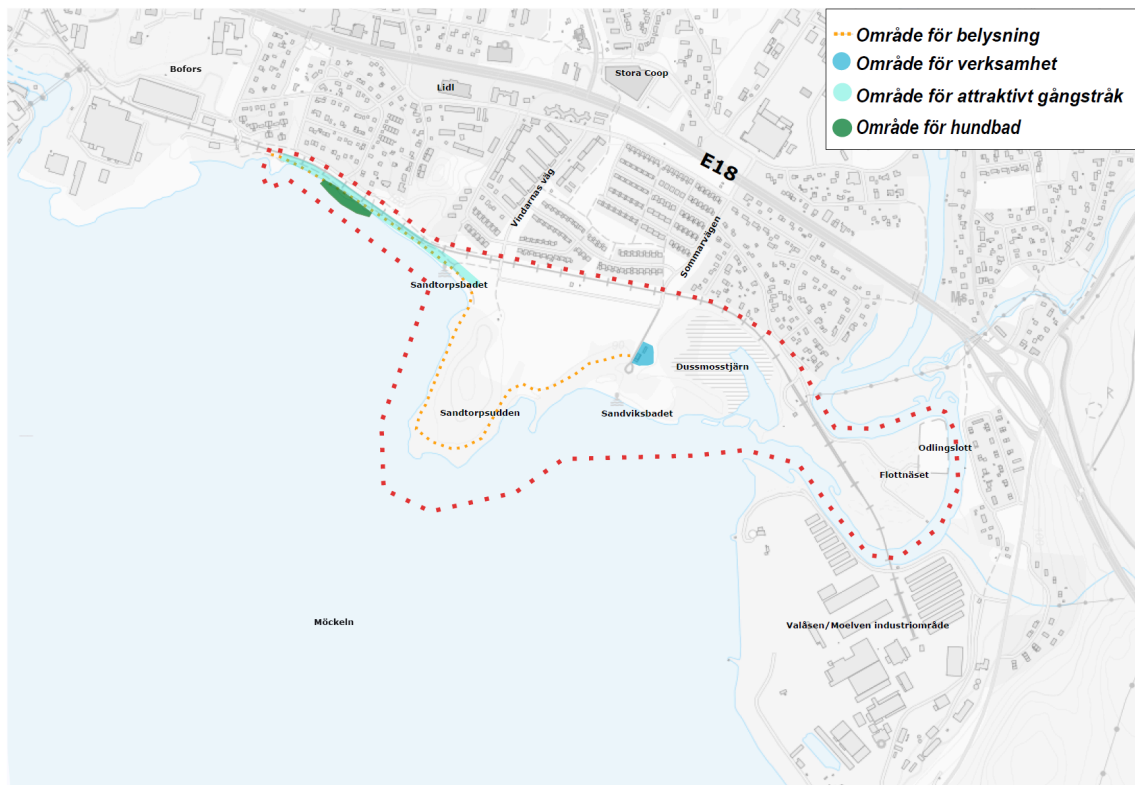

Exempel på entré- och informationsskyltar. Kylltipaja, Helisikikuren.

Utöver områdesinformation är skyltning längs E18 i form av infartsskyltar en viktig parameter för att uppmärksamma området. Skyltning vid E18 är en fråga som ligger hos Trafikverket, diskussionen kommer att föras vidare med dem.

För att programområdet fortsatt ska ha hög tillgänglighet krävs även god kollektivtrafik. Det föreslås, om programmets andra föreslagna utvecklingsriktningar realiserar, att kollektivtrafik når området alternativt att ytterligare en flexpunkt placeras inom områdets västra del, det vill säga där Vindarnas väg når området. Ett sådant förslag stärker både jämlikheten samt jämställdheten, vilket är en viktig faktor för ett välfungerande område.

Målet är att området ska kunna brukas och vara ett attraktivt aktivitet- och rekreationsområde även under dygnets mörkare timmar, därav föreslås den västra sträckan (som inte är en del av den beslutade sträckan för belysning) att belysas. Denna gång- och cykelväg används dagligen av både boende och andra som rör sig i området men upplevs av i nuläget dessa som mörk och otrygg. Gång- och cykelvägen som föreslås belysas kräver även andra åtgärder. I dagsläget är vägen till stora delar, och under längre perioder, blöt och delvis gropig. Vid sidan av vägen finns ett behov av röjning av sly och större buskar för att göra passagen trygg, även för att möjliggöra en väg ner till det föreslagna hundbadet. Den befintliga hundrastgården är idag placerad vid parkeringen vid Sandviksbadet. Platsens läge och utformning bedöms dock ha begränsade förutsättningar för att möjligheten att kunna bruka rastgården på ett tilltalande sätt kan ske. Istället för att anlägga en ny hundrastgård i området föreslås därför hundbad.

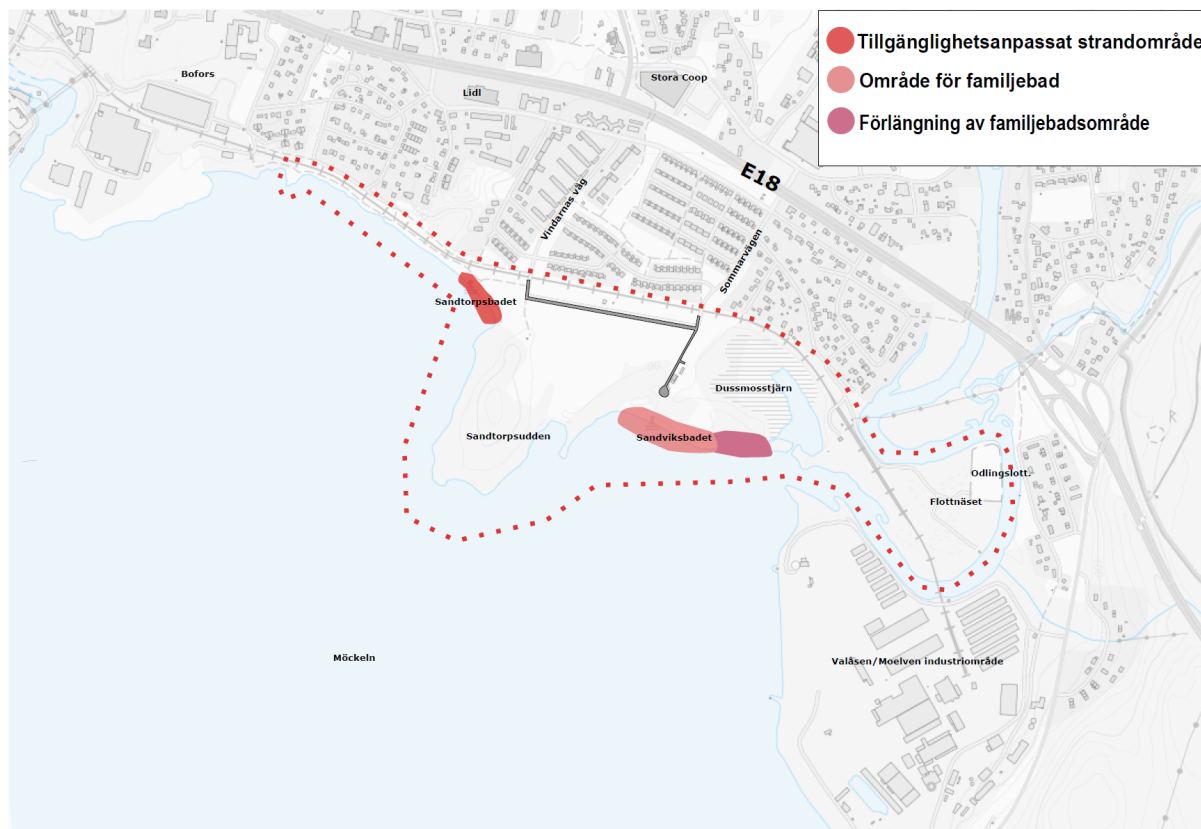
Kartbild över attraktivt gångstråk och belysning.

Den föreslagna och redan beslutade sträckan (som syns i gul-streckad linje i kartbilden ovan) föreslås bli upplyst i en sammanhållen slinga, belysningen bör utformas i form av pollare med varmt, nedåtriktat ljus som ger en välkomnande känsla utan att störa det naturliga mörkret. Belysningen kan vara rörelsestyrd för att ge mindre påverkan på det djurliv som finns och rör sig i området men även då det finns en delad åsikt kring belysningsfrågan. Genom rörelsesensorer kan påverkansgraden för både människor och djurlivet vara mindre påtaglig samt begränsa eventuella konsekvenser. Belysning på denna sträcka skulle underlätta, inte endast för äldre eller personer med nedsatt syn-, rörelse- eller orienteringsförmåga, utan också bidra till ökad upplevd trygghet och potentiellt stärkt säkerhet.

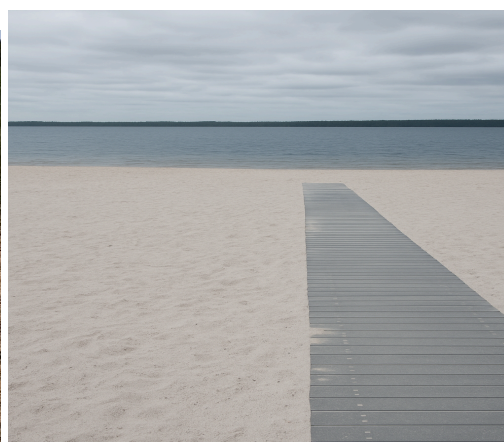

Föreslagen belysning, bild från Ateljé Lyktan.

Alla människor oavsett kön, ålder, funktionsnedsättning eller andra förutsättningar ska ha likvärdig tillgång till programområdet, det är en grundläggande utgångspunkt i utvecklingen av strandområdet. Programområdet har i dagsläget generellt god tillgänglighet för olika grupper, men det finns utrymme för förbättringar som ytterligare stärker den fysiska tillgängligheten. En ny handikappanpassad badramp föreslås ersätta den tidigare rampen som togs bort på grund av instabilt underlag och felplacering. Den nya rampen bör placeras på en mer lämplig plats än tidigare och även kompletteras med tydlig skyltning och god vägledning för att säkerställa att personer med behov enkelt kan hitta till och använda badplatsen. Lokalisering av den föreslagna rampen behöver utredas men kan, i och med områdets förutsättningar, placeras på Sandtorpsuddens västra sida, närmare Sandtorpsbadet där vattnet är mindre långgrund. Vidare föreslås även åtgärder som förbättrar tillgängligheten direkt på stranden, mer specifikt Sandviksbadet. Sandviksbadet är en av kommunens mest lämpliga badplats för familjebad och är under sommarmånader välbesökt av barnfamiljer. Stranden har potential att utvecklas och breda ut sig längre i västlig riktning. En åtgärd för att möjliggöra förlängningen av Sandviksbadet är att röja bort olämplig växtlighet som idag vuxit upp och tagit stor del av strandyområdet i anspråk. Sandstränder överlag, och Sandviksbadet i synnerhet, kan vara svåra att ta sig fram på för personer med exempelvis hjälpmedel eller barnvagn. På grund av strandens längd föreslås anläggning av språngbrädor som leder från gångvägarna, ner över sandstranden ned till vattnet. På så sätt skapas en mer jämn och stabil yta som underlättar framkomligheten och gör att fler kan nyttja stranden på lika villkor. Detta kan ge strandområdet ett mer välskött intryck och samtidigt stärka upplevelsen av att platsen är tillgänglig för alla ur ett jämlikhetsperspektiv.

Kartbild över områdets stränder och strandutveckling.

Illustrationsbild, badramp, foto: Ulricehamns tidning. Spångbro AI-genererad.

Vid badplatserna bör livräddningsutrustning, såsom livbojar och tydliga informationsskyltar, finnas lättillgängliga. Vid Sandtorpsbadet är det särskilt relevant att markera säkerhetszoner i vattnet, då en båtbygga föreslås längre ut på udden. Detta kan även markera djupare vatten. Genom att använda bojar eller linor som tydligt markerar gränsen mellan badområdet och den tillåtna zonen för motorbåtar skapas en tydlig avgränsning mellan badande, båttrafik och djupare vatten. Detta bidrar till ökad säkerhet och gör det tydligt för badgäster.

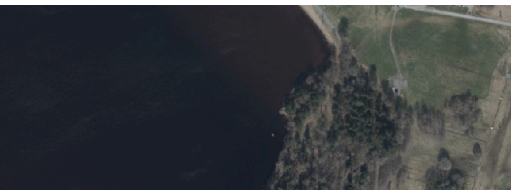
Besöksnäring och verksamheter

En del av programmet är att möjliggöra förslag till utvecklingsåtgärder som lockar fler besökare till området, såväl kommuninvånare som mer långväga besökare. Fler besökare till området stärker dess attraktionskraft, människor vill vara där människor är. Besöksnäringen är inom programområdet generellt god redan i dagsläget. Den största andelen besökare består av frisbeegolfsutövare, badgäster och motionärer. Som förslag till åtgärder som potentiellt kan locka fler besökare är att erbjuda ett bredare utbud av områden som främjar spontanrörelse. Aktiviteter i denna kategori föreslås vara ett utegym och en aktivitetspark. Utformningen av den föreslagna aktivitetsparken kan inspireras av Strandvallens uppskattade aktivitetspark i tätortens västra del. Denna kan ses som ett gott exempel på hur genomtänkt utformning och tillgänglighet kan bidra till lek och fysisk aktivitet.

Till skillnad från Strandvallens aktivitetspark ska denna vara anpassad för barn upp till 10 år, men kan också ha inslag som gör aktivitetsytan tillfredsställande för barn över 10 år. En sådan satsning skulle komplettera det befintliga utbudet och locka närboende, besökare både från andra delar av kommunen samt boende utanför kommungränsen. Aktivitetsparkens placering kan ha stor betydelse för området som helhet. Sandviksbadet är en attraktiv plats för barnfamiljer under varma dagar tack vare dess barnvänliga karaktär och närheten till verksamhets- och servicehuset. Genom att lokalisera aktivitetsparken i anslutning till dessa funktioner kan synergier skapas, där olika besöksmål stärker varandra och tillsammans bidrar till ett mer levande och välfungerande område.

Förutom lek och rörelse för yngre barn är det viktigt att även äldre barn, ungdomar och vuxna erbjuds möjligheter till fysisk aktivitet utomhus. Ett utegym skulle komplettera aktivitetsparken och skapa en plats för träning och sociala möten för människor i alla åldrar. Det bör även vara utformat för att passa nybörjare, vana användare samt personer med speciella behov. Stationerna bör även anpassas för personer med fysiska funktionsnedsättningar så att användning blir möjlig för alla. Den föreslagna ytan för spontanrörelse har idag en dagvattenproblematik som är påtaglig. Dräneringsåtgärder kommer därför vara ett krav. Till skillnad från området för spontanrörelse som är planerad för att just ändamålet med utplacerad lek- och träningsutrustning kommer området för aktiviteter att hållas fri från liknande utveckling. Inom ytan finns idag övningsområdet för discgolfen, kvarvarande yta är öppen och bör förbli så för att främja spontanidrott och andra aktiviteter som kräver större öppna ytor.

Med områdets angränsning till sjön Möckeln föreslås åtgärd och utvecklingsinriktning som fokuserar specifikt på stränderna och strandzonen. Detta är insatser som syftar till att utveckla strandmiljöerna, bredda de rekreativa möjligheterna och förbättra tillgängligheten till området. Åtgärden som föreslås inom ramen för denna utveckling är att anlägga en båt- och badbrygga. Badgästernas tillgänglighet till programområdet är i dagsläget begränsad då området saknar en brygga för tilläggning. Ett förslag är därför att anlägga en mindre båt- och badbrygga för dagsbesökande fritidsbåtar på Sandtorpsuddens västra sida. Bryggan bör placeras tillräckligt långt från stranden med hänsyn till det långgrunda vattnet samt för att undvika störningar för

An aerial photograph showing a dark, calm lake. A long, narrow wooden dock extends from a forested shoreline into the water. The shoreline is covered in dense green trees and some bare patches of land. The water reflects the sky and the surrounding landscape.

Besökare av programområdet är inte endast dagsbesökare, området har sedan nedläggningen av campingverksamheten fortsatt haft ett stort antal övernattande gäster, husbilsgäster. Dessa står idag på parkeringsytan vid Sommarvägen, ytan som under sommaren är full av personbilar. Detta sker då husbilsgäster i dagsläget ingen möjlighet att övernatta på en

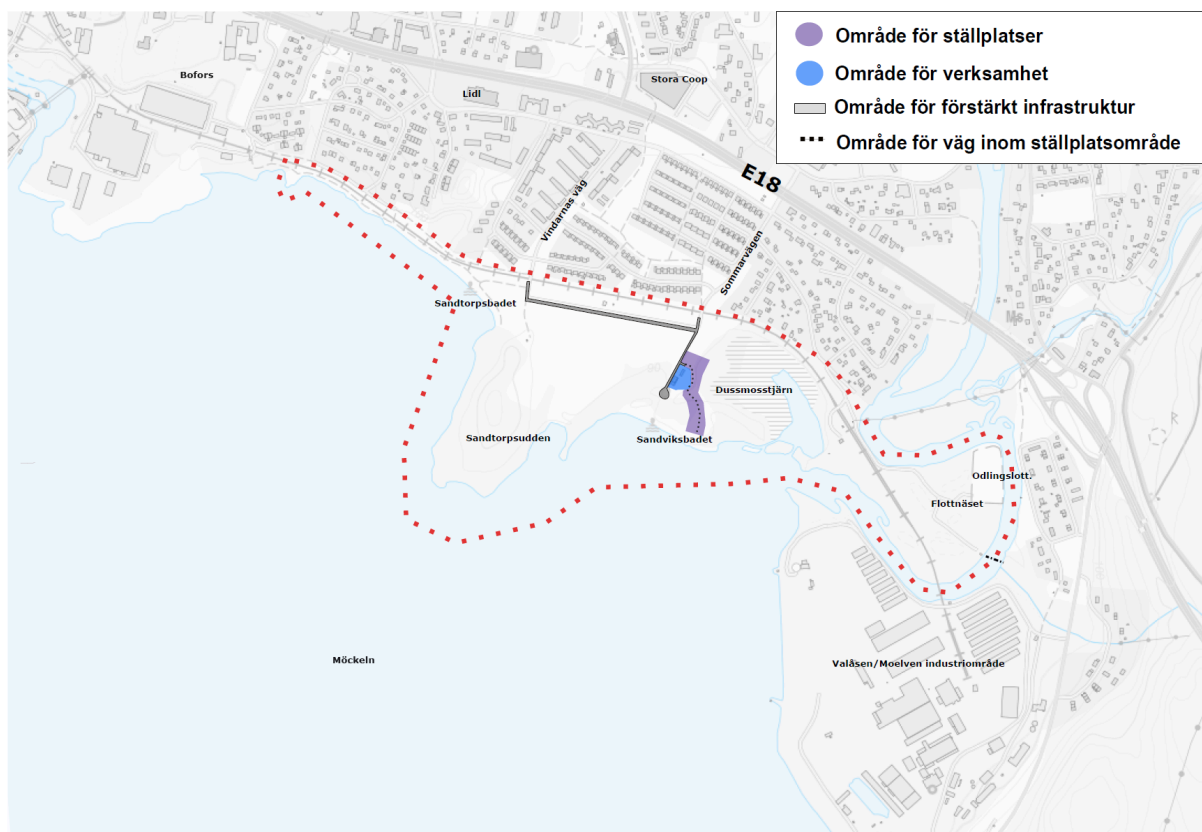
ställplats inom området. Förslaget om ställplatser utgår ifrån den campingutredning som har genomförts där både ekonomiska och ekologiska aspekter undersökts. Utredningen bedömer att förutsättningarna för en ekonomiskt lönsam campingverksamhet inom området är begränsad. För att nå ekonomisk bärighet skulle verksamheten kräva cirka 100 platser, vilket skulle ianspråkta stora delar av området och eventuellt skada viktiga ekologiska och sociala värden som finns inom programområdet. En sådan utveckling bedöms inte vara förenlig med att Södra Sandviken fortsatt bör vara en plats för friluftsliv och rekreation. I stället föreslås ett mer småskaligt alternativ i form av ställplatser nordost om Sandviksbadet samt på sydligaste parkeringsskeppet vid Sommarvägen. Ytan för ställplatser är dimensionerad för omkring 20 platser, detta för att området fortsatt ska upplevas som inbjudande av allmänheten och inte domineras av enskilda intressen eller reserveras för en specifik målgrupp.

För att säkerställa god framkomlighet till ställplatsområdet behöver den befintliga vägen rustas upp och delvis dras om. Den föreslagna vägen ansluter från Sommarvägens södra del och leds västerut genom det sista parkeringsskeppet på den befintliga parkeringen. Lösningen gör det möjligt för större husbilar att ta sig ner till ställplatserna och säkerställer samtidigt en fri höjd på minst 4 meter över både tillfartsvägen och uppställningsytan. Detta innebär att befintlig vegetation, i mindre utsträckning, kommer behöva tas bort samt beskäras. Avverkningen av ett antal träd kommer behöva ske vid parkeringsytan för framdragning av del av den nya vägen samt vid ytan för ställplatser. Beskärning av trädgrenar kan ske vid körbanan och uppställningsytan. Ställplatser erbjuder möjlighet till korttidsboende för besökare, det blir ett besöksmål som kan gynna verksamhet/verksamheter som finns eller etablerar sig i området. Ställplatser kan också bidra till att öka rörelsen i området under flera tider på dygnet och året, särskilt i kombination med programmets andra föreslagna åtgärder.

Det föreslagna området för ställplatser är delvis detaljplanlagt för ändamålet, stora delar av övrig yta har tidigare använts som camping. Det finns fortfarande fysiska spår från tidigare campingverksamhet på den föreslagna platsen, såsom el-stolpar och underlag. För att möjliggöra det nya förslaget krävs bygglov samt dispens från strandskyddet. För att verksamheten ska kunna bedrivas på ett hållbart och funktionellt sätt krävs även el- och VA-lösningar, inklusive hantering av gråvatten, svartvatten och hushållsavfall. I dagsläget saknas detta vilket innebär att en ny lösning för omhändertagande av grå- och svartvatten bör anordnas inom programområdet. Initialt kan dock hänvisning till befintlig anläggning vid Boforsudden vara lämplig. Det rekommenderade maxavståndet från ställplatsen till avfallshanteringen bör vara cirka tre kilometer. Intill verksamhetshuset finns ett servicehus med toaletter och dusch. Toaletterna är i fint skick och tillgänglighetsanpassade. Intill verksamhetshuset finns ett servicehus med toaletter och dusch. De båda toaletterna är i acceptabelt skick samt den ena är tillgänglighetsanpassad. Duschutrymmet behöver å andra sidan renoveras i sin helhet för att kunna erbjuda en god standard för nattbesökande gäster.

Utvecklingsförslagen bör i sin helhet bidra till ett större antal besökare i området, med anledning av detta föreslås åtgärder gällande det nuvarande verksamhetshuset, som ligger bredvid servicehuset och ett stenkast ifrån den föreslagna ytan för ställplatser. Periodvis drivs verksamheten av ett socialt företag med inriktning på enklare servering av fika och dryck.

Området har förutsättningar för att utveckla verksamheten vidare, antingen genom befintlig aktör, liknande sociala företag eller andra företag och föreningar med intresse för platsen. Kommunen, som äger marken och byggnaden, har ett särskilt ansvar att skapa goda förutsättningar för verksamhetsutveckling och att beakta de behov och önskemål som besökare och aktörer uttrycker. I det fortsatta utvecklingsarbetet bör verksamheter som knyter an till platsens nuvarande användning och karaktär prioriteras, exempelvis café- och besöksverksamhet samt aktiviteter som stärker områdets attraktionskraft. För att möjliggöra detta föreslås att verksamhetshuset rustas upp invändigt till en standard som medger uthyrning och långsiktig drift av lämplig aktör. Byggnaden kan utformas med en multifunktionell användning där en del upplåts till en privat intressent eller verksamhet medan den andra delen kan nyttjas för exempelvis kommunala ändamål, såsom mötes- och konferensverksamhet. En sådan lösning kan bidra till ekonomisk stabilitet över tid. En multifunktionell byggnad kan effektivisera resursanvändningen, minska behovet av mark och material samt öka energieffektiviteten.

Kartbild över ställplatser och verksamhet.

Friluftsliv och rekreation

Generellt har kommunen en bra sammanlänkad grönstruktur med många och obrutna gröna stråk som i flera fall väl knyts samman med viktiga natur- och friluftsområden, Södra Sandviken är inget undantag. En genomtänkt skötselplan föreslås tas fram som omfattar regelbundet underhåll av gång- och cykelvägar, löpande skötsel av grönområden samt utformning av aktivitetsytor och utemiljöer, både bebyggda och obebyggda. En identifierad

trygghetsåtgärd kopplat till skötsel samt för att området fortsatt ska kunna hållas rent och vara en trivsamt och trygg miljö är väl utplacerad sophantering en viktig del.

Bilder, rekreation och grönområden från programområdet.

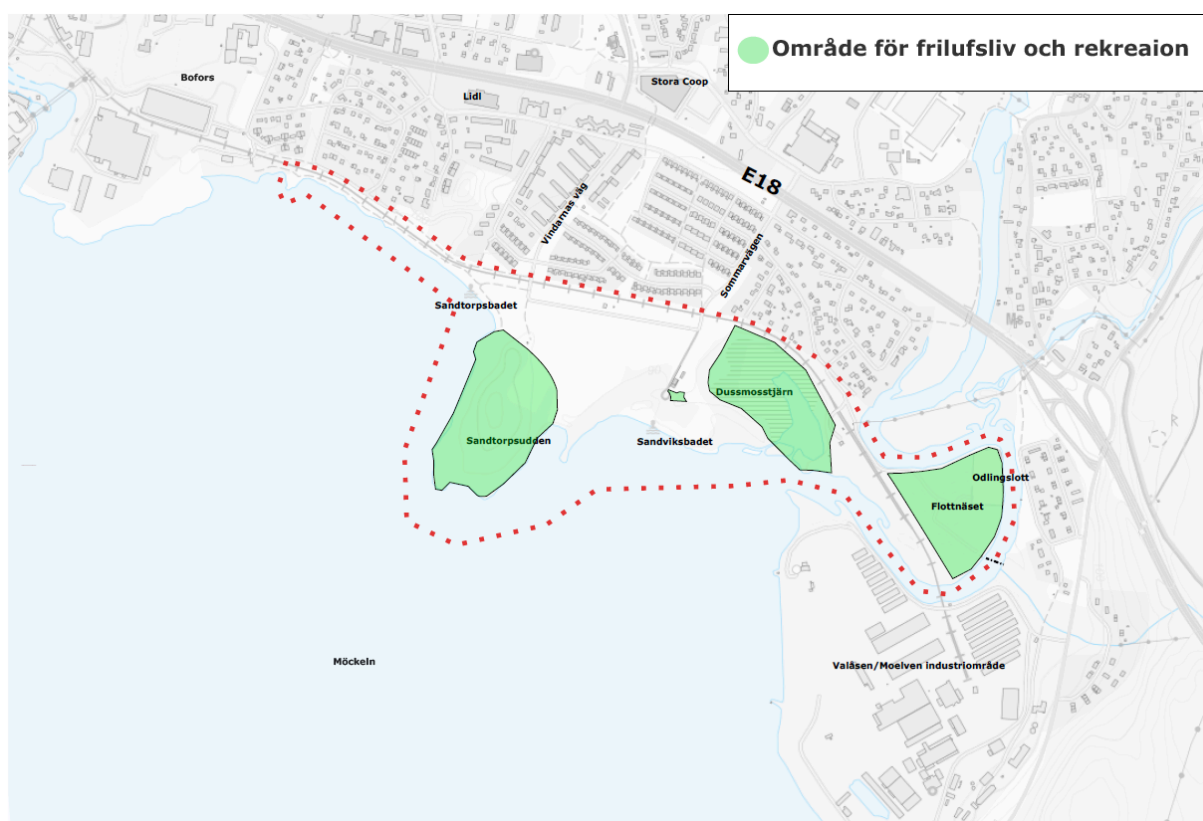
De gröna stråk och ytor som utgör majoriteten av programmets markyta är på grund av topografin i området delvis blöta under längre tid. Detta skapar svårigheter att på ett bra sätt sköta ordinarie skötsel såsom gräsklippning och allmän röjning i området. Det försvårar även för aktiviteter och dess utövare som i dagsläget befinner sig inom dessa områden. Ett förslag för att åtgärda problematiken är att dränera och anlägga diken längs de naturliga flödesvägarna. Det kan även vara aktuellt att undersöka hur dagvattnet kan användas som en resurs och skapa mervärden i en framtida aktivitetspark. Ett sådant förslag kan vara ett sätt för dagvattnet att både tas om hand på ett funktionellt sätt och samtidigt bidra till rekreation och lek.

Genom att utveckla attraktiva mötesplatser för friluftsliv och rekreation, förbättra tillgängligheten och främja en varierad användning av offentliga rum kan fler människor känna sig välkomnade och uppmuntrade till interaktion. De allmänna platserna, som Södra Sandviken till största del utgörs av, ska vara utformade så att de lockar både boende och besökare till utevistelse. Därför föreslås en utveckling av allmänna ytor där rekreation, rörelse och social samvaro uppmuntras. Mötesplatser ska placeras strategiskt för att skapa naturliga flöden och möjliggöra möten mellan människor i olika åldrar, med olika intressen och bakgrunder.

Inom ramen för utvecklingen av de sociala, idag gröna ytorna, föreslås en upprustning av de befintliga grillplatserna samt även anläggning av nya. Grillplatser kan utgöra sociala och kulturella mötesplatser där människor kan samlas, umgås och dela måltider. De skapar naturliga tillfällen för social interaktion, vilket stärker gemenskapen mellan boende och besökare. Yta för detta föreslås framförallt inom den gröna centrala ytan, norr om Sandviksbadet och i närheten av den föreslagna ytan för ställplatser men kan även placeras inom de andra grönmärkade ytorna som symboliserar sociala-, liksom aktivitetsytor. Den nämnda grönytan är områdets mitt, den används i dagsläget till olika planerade aktiviteter för exempelvis motion. Denna yta har på grund av sitt centrala läge potential att för större lokala

arrangemang, exempelvis matmarknader, pop up-loppisar och liknande. Området Flottnäset utgörs idag av ett odlingsområde och koloniområde. Platsen är en social och kulturell mötesplats och bör fortsätta utvecklas i samma riktning.

Gemensamt för samtliga ytor för friluftsliv och rekreation är att de bör förbli sociala och allmänna ytor där möjlighet och goda förutsättningar för spontanaktiviteter finns. Det bör även finnas rekreationsfrämjande inslag som naturliga platser att stanna vid, exempelvis sittplatser runt Sandtorpsudden, Dussmosstjärn eller andra platser med höga sociala- eller naturvärden finns eller kan möjliggöras.

Kartbild över områden för friluftsliv och rekreation, sociala ytor.

Bilder grillplatser i Hästhagen, Örebro kommun.

Utöver grillplatser föreslås även fler sittplatser inom programområdet, främst ute på Sandtorpsudden och längs promenadstråket runt Dussmosstjärn. Under sommarhalvåret erbjuder dessa en bekväm plats för sol och avkoppling, medan de under vintermånaderna kan fungera som sittplatser för besökare som åker skridskor eller ägnar sig åt andra vinteraktiviteter vid Möckeln. Utformningen bör baseras på hållbara materialval och anpassas för att harmoniera med platsens karaktär. Viktigt är att erbjuda tillgängliga alternativ för personer med nedsatt rörlighet. På så vis kompletterar sittplatserna grill- och aktivitetsytor och bidrar till en mångsidig, inkluderande och trivsamt miljö som kan användas året runt.

Bilder på mötesplatser. Foto 1: Pinterest, Ellen Eriksson, foto 2: Pinterest, Katinka Fredlund, foto 3: Soma design, foto 4: Travel Beyond.

Vägar och trafik

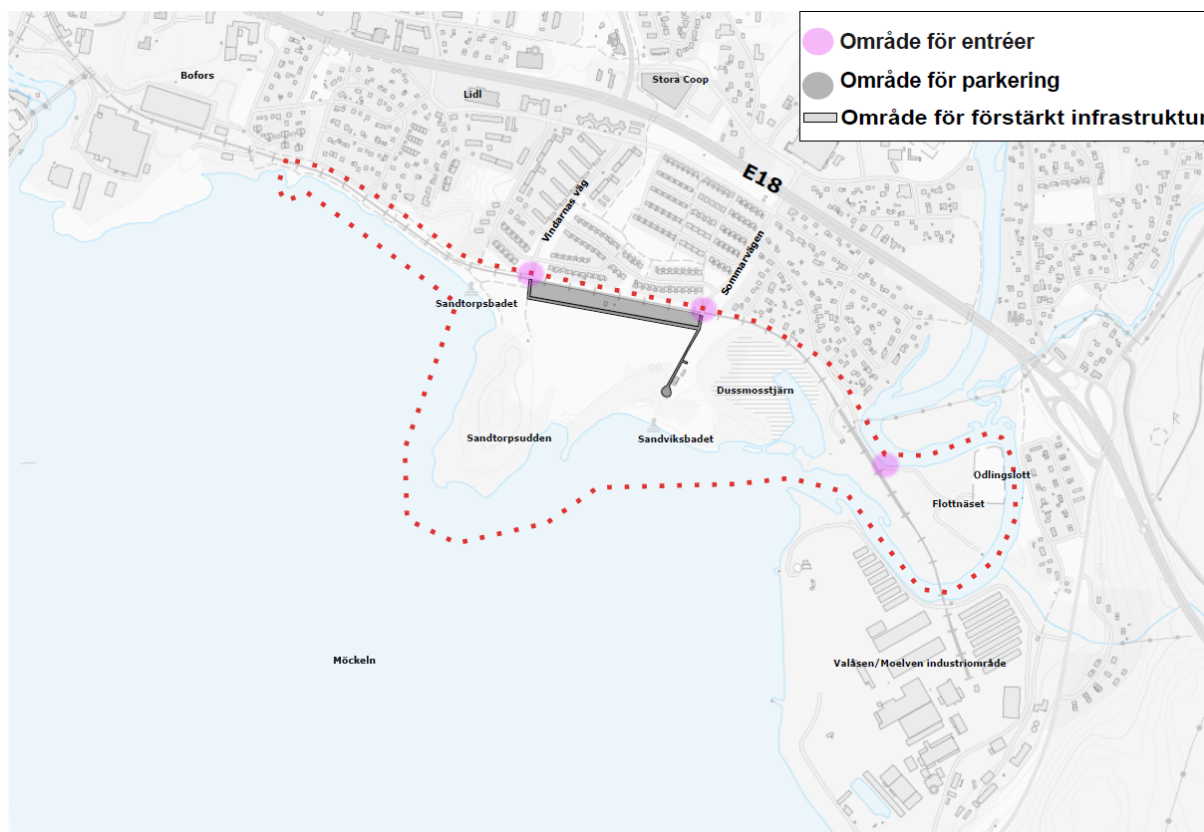
För del av E18, norr om programområdet, pågår utredningar av åtgärder för att skapa säkrare övergångar över den högt trafikerade vägen samt för att förbättra trafikflödet. Med hänsyn till detta och ett förväntat ökat antal besökare till programområdet samt behovet av bättre tillgång till parkering, föreslås att den idag stängda bilvägen mellan Vindarnas väg och Sommarvägen åter öppnas för motortrafik och inte endast till fots eller med cykel. Denna väg har tidigare använts för biltrafik och bedöms vara i gott skick men kommer att behöva utvecklas ytterligare. Genom att öppna denna förbindelse kan in- och utfart från området ske utan att belasta ovanliggande bostadsområden i största möjliga mån. Förslaget förbättrar dessutom programområdets framkomlighet och underlättar för bland annat boende, besökare och

servicefordon. Vid återöppning av denna väg bör hastighetsreglering finnas i form av hastighetsdämpande åtgärder, exempelvis farthinder eller liknande.

Stordåhd Kommunikation AB.

Bil är det främsta färdmedlet för att ta sig till och från området. Detta tydliggörs speciellt under sommarmånaderna då de nuvarande besöksparkeringarna är överbelastade. Behovet av parkeringsplatser blir därmed en central fråga i samband med den planerade utvecklingen av området, mer specifikt gällande bostadsbebyggelsen som föreslås parkeringsytan öster om Sommarvägen, i direkt anslutning till programmets norra gräns samt intill Dussmosstjärn. Vid realisering av bostadsbebyggelsen bör parkeringskapaciteten både ersättas och utökas då antalet bilar kommer att öka i området. Den nya parkeringsytan föreslås placeras på båda sidor av pumphuset i norr, mellan järnvägen och gång- och cykelvägen (föreslagen ny bilväg. Den föreslagna parkeringsytan är strategiskt placerad med god tillgänglighet och nära anslutning till besöksändamål inom hela programområdet. Ytan består idag främst av sly, buskar och träd som växer utan någon särskild skötsel. För de framtida boende bör parkeringsbehovet tillgodoses inom den egna fastigheten.

Kartbild över föreslagen parkeringsyta för motorfordon samt förstärkt infrastruktur.

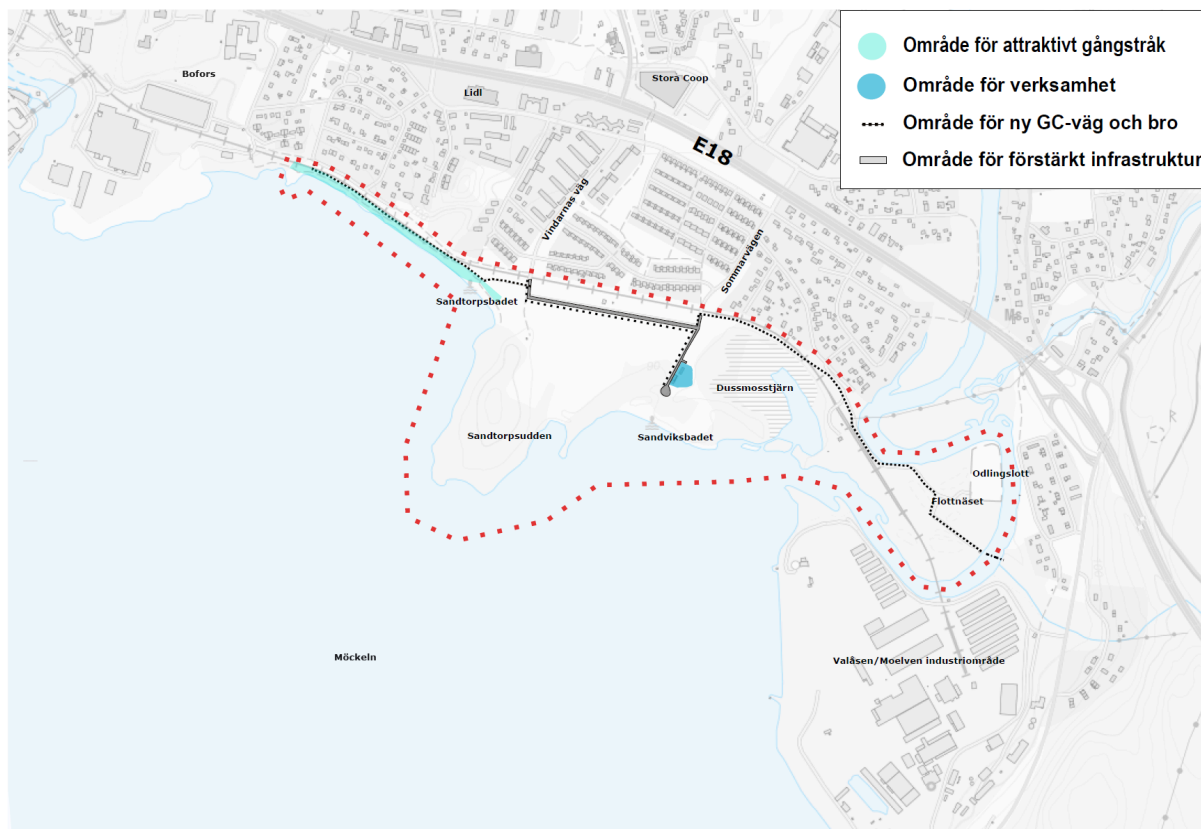
Den föreslagna parkeringsytan cirka 400 meter lång. Med undantag för pumphuset och högspänningsledning som ligger runtomkring, som motsvarar en yta på 400m², kommer kapaciteten för parkeringen ligga på omkring 200-250 platser varav ett antal bör vara handikappanpassade. Om möjlighet finns bör delar av vegetationen tillskapas, både ur dagvattenhanteringssynpunkt och som visuellt skydd för de som bor ovanför området.

Exempel på parkering med gröna inslag, bild från Ventrofy.

För att stärka cykelns roll när det kommer till val av färdssätt till programområdet är ordentliga cykelparkeringar och cykelvägar en föreslagen åtgärd. Kommunens cykelstrategi pekar ut en ny cykelväg som sträcker sig från östra sidan och genom programområdet. Cykeln kan i och med detta bli ett mer attraktivt sätt att ta sig från och till området. I och med denna sträckning föreslås en bro/överfart placeras vid punkten där cykelvägen vid områdets östra gräns ansluter mot Svartälven, vidare över mot Valåsen. Den nämnda cykelvägens dragning är i cykelstrategin ännu inte helt fastställd, detta gör att den nya föreslagna bron/överfarten inte exakt kan placeras ut. Utredningar kommer i nästkommande skede att klargöra lokalisering för detta.

Längst med tidigare föreslagen förbättrad infrastruktur i form av utvecklad bilväg, mellan Sommarvägen och Vindarnas väg inom programområdet, samt befintliga vägar väster och öster om denna, kommer åtgärder för fotgängare och cyklister att behöva säkerställas. Gång- och cykelväg vid sidan av samtlig biltrafikerad väg föreslås därför, för att kunna trygga vägen ned mot stränderna för oskyddade trafikanter. Förslagsvis kan även cykelparkeringar placeras intill det som idag är verksamhetshus och toalettfaciliteter, vid Sommarvägens södra ände och i närheten av Sandviksbadet. I den västra delen, vid Sandtorpsbadet, kan cykelparkering förslagsvis placeras i nära anslutning till discgolfen. Gemensamt för både bil- och cykelparkering är att det bör finnas möjlighet att kunna ladda sitt fordon.

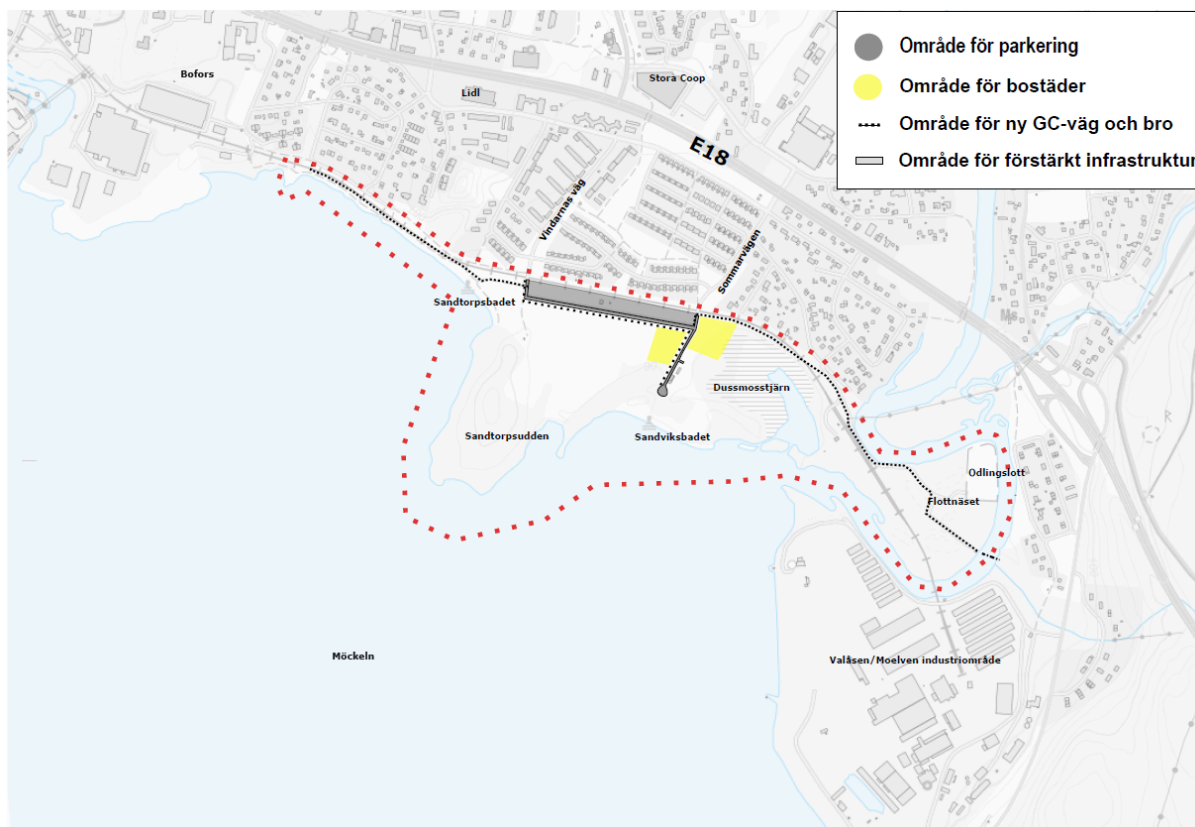

Kartbild över områdets förslag av förstärkt infrastruktur.

Bostäder

Södra Sandviken är redan idag en attraktiv plats med stor utvecklingspotential. Olika åtgärder för att skapa mer liv och rörelse i denna nedre del av stadsdelen föreslås därför med specifikt fokus på aktivitet under större delen av dygnet, året om. Bostäder föreslås därför kunna vara ett steg i denna riktning. Det är av stor vikt att skapa förutsättningar för ny bostadsbebyggelse där infrastruktur redan finns och på platser där attraktiva boendemiljöer kan skapas.

Inom det aktuella programområdet är tillgången av lämplig mark för ny bostadsbebyggelse dock mycket begränsad. Geografiska förutsättningar, naturvärden och befintlig bebyggelse gör att få ytor kan tas i anspråk utan negativ påverkan. En yta som trots detta bedöms som både möjlig och lämplig för bostadsändamål är den nuvarande parkeringsytorna vid Sandviksbadet samt en yta väster om Sommarvägen. Större delar av den föreslagna ytan är marken redan hårdgjord och används idag som parkering. Då ytan är begränsad i sin utbredning är det nödvändigt att hushålla med marken för att möjliggöra ett rimligt antal bostäder. Av den anledningen är det önskvärt att i den fortsatta planeringen pröva möjligheten till bebyggelse i max fyra våningar. En sådan bebyggelsestruktur skulle möjliggöra ett effektivt markutnyttjande samtidigt som den ger möjlighet till ett varierat bostadsutbud med goda kvaliteter, såsom utsikt över vattnet och närhet till grönområden. Vidare blir frågor kopplat till skuggning och insyn centrala frågor. Parkeringsmöjligheter liksom sophantering bör ske inom fastigheten.

Kartbild över yta för bostadsutveckling.

Eftersom den föreslagna bostadsutvecklingen placeras på varsin sida om den väg som leder in i området finns risk att infarten uppfattas som en passage genom ett privat kvarter. Detta kan skapa en känsla av exkludering för besökare och minska områdets idag goda tillgänglighet. De planerade bostäderna bör därför utformas som en tydlig och välkomnande entré till det populära rekreationsområdet. Bebyggelsen bör ges en arkitektur som tar utgångspunkt i platsens karaktär och naturvärden, med material och formspråk som harmonierar med omgivningen men samtidigt tillför ett modernt uttryck. Det nya kvarteret bör kopplas samman med intilliggande bostadsområde och komplettera varandra för att ge ett sammanhållet intryck med ny tappning.

Området bör bebyggas med flerfamiljshus, exempelvis punkthus. För att använda marken effektivt föreslås bebyggelse på max fyra våningar. Byggnadernas proportioner bör anpassas till förutsättningarna på platsen. Fasader bör utformas på ett sätt som tar hänsyn både till de boende och till personer som rör sig i omgivningen. Bostadshusens detaljer, såsom fönster, balkonger, material och färgsättning, ska samverka för att skapa en trivsamt och attraktiv miljö i det offentliga rummet. Förgårdsmark och entréer är husets ansikte utåt och ska vara välkomnande och bidra till att skapa en känsla av trygghet.

Illustration från Arkitekterna Krook & Tjäder AB och Spridd AB.

Förutsättningar

Markanvändning och bebyggelsestruktur

Programområdet Södra Sandviken har många utmärkande egenskaper. Området som till stora delar är obebyggt med enbart några enstaka byggnader fyller en viktig funktion med höga natur-, frilufts- och rekreationsvärden. Programområdet är som mest uppmärksammat för sina aktivitetsmöjligheter och omgivning under sommarhalvåret men attraherar även turister och besökare under resterande tid av året. Närheten till vatten från både Svartälven och Möckeln gör området unikt för kommunen, det är idag och sedan lång tid tillbaka ett attraktivt besöksmål både ur ett lokalt och regionalt perspektiv. Sandviksbadet är särskilt populärt för barnfamiljer på grund av sin stora sandstrand och långgrunda vatten. Sandtorpsbadet ligger några 100 meter väster om Sandviksbadet och har även det en stor mängd besökare under både sommar- och vintertid. Området har god kapacitet att ta emot många besökare och fungerar som en central mötesplats för både kommuninvånare och turister.

Sandtorpsudden, som skiljer badplatserna åt, är ett betydelsefullt friluftsområde med stigar, motionsspår, discgolfbana och möjligheter till fågelskådning. Udden har en lång strandlinje mot Möckeln och en varierad natur med både barr- och lövskog. Den trädbevuxna kullen längst ut på udden är ett tydligt inslag som erbjuder utsikt och sätter en särskild prägel på området. Programområdet som helhet har ett rikt växt- och djurliv som förstärker områdets värde för rekreation och naturupplevelser.

Platsens historik

Området som sträcker sig från Dimbovägen längst Backa och ner till Svartälvens mynning har en rik och mångfacetterad historia som sträcker sig tillbaka till förhistorisk tid. Runt Sandåsen vid Backa Strand har arkeologiska fynd påvisat bosättningar från stenåldern, vilket indikerar att mänsklig aktivitet pågick i området redan för tusentals år sedan. Under modern tid ägdes marken av närliggande gårdar såsom Backa, Sandtorpet och Brickegården. Platsen präglades av traditionellt jordbruk, med betesmarker och småskaligt fiske. Sandåsens sluttningar i söder och öster användes också som täkt för sandutvinning, vilket format landskapet. Sandtorpsudden och dess naturliga badstränder lockade under lång tid lokalbefolkningen till Svartälvens natursköna omgivning.

Flottnäset

Flottnäset har spelat en central roll i områdets sociala och kulturella historia. Immetorps Byggnadsförening u.p.a. bildades 1927 med målet att finansiera ett föreningshus i Immetorp. För att samla in medel arrenderade föreningen mark vid Flottnäset där man byggde en enkel dansbana. 1928 arrangerades det första dansevenemanget vid den nybyggda dansbanan. Detta blev snabbt en populär samlingsplats och dansbanan byggdes ut och kompletterades med andra anläggningar. Under de följande åren uppträdde flera kända artister vilket gjorde platsen omtalad. Danserna på Flottnäset blev ett viktigt ekonomiskt bidrag för byggnadsföreningen vilket ledde till att Immetorp föreningshus 1934 kunde invigas. Aktiviteterna fortsatte arrangeras vid Flottnäset även efter detta, men upphörde mot slutet av 1930-talet. Under 1942

byggdes en kloakpumpstation på Flottnäset som släppte ut orenat vatten i Möckeln, vilket inte sällan ledde till badförbud under varma sommarmånader. Detta problem adresserades först 1952 i och med uppförandet av reningsverket. Senare anslöts dessa anläggningar till reningsverket i Aggerud på 1970-talet.

Sandviksbaden

Sedan tidigt 1900-tal har Sandviksområdet varit ett rekreationsområde. År 1934 lämnade fackliga organisationer in en skrivelse till Bofors AB med en uppmaning att freda området runt Sandtorpsudden från sommarstugebebyggelse för att istället göra det tillgängligt för allmänheten. Detta ledde till att Bofors AB först arrenderade marken för att senare köpa markområdet kring badstränderna, där enklare faciliteter som badhytter, toaletter och servering uppfördes. Föreningen Sandviksbaden bildades för att sköta driften, organiserad av de fackliga organisationerna inom Bofors. Under 1940-talet försköts dock engagemanget mot andra rekreationsprojekt, bland annat genom att Bofors AB förvärvade Storön i Vänern. År 1952 köpte Karlskoga stad (kommun) Sandtorpsudden. Mot slutet av 1950-talet överlämnade Bofors AB Sandviksbaden och det närliggande markområdet till kommunen som tog över driften.

Kommunen utvecklade området vidare som ett turistmål och inför sommarsäsongen år 1964 invigdes Karlskogas första moderna campinganläggning med servering. Campingen var under sin tid mycket modern med vattentoaletter, dusch och andra bekvämligheter. Dock avvecklades campingverksamheten i slutet av 1980-talet efter flera regniga somrar, då området drabbades av en mängd översvämningar. Efter detta tog olika föreningar över driften och området har fortsatt att vara en plats för fritidsaktiviteter. Under 2010-talet drabbades området av stora förluster när både kiosken vid Sandtorpsbadet och den gamla sinnerstensmedjan förstördes i branden. Trots detta lever områdets rika kulturarv vidare och fortsätter att vara en plats för fritid och rekreation där både invånare och besökare kan njuta av dess historiska och naturliga värden. Bilder finns dokumenterade från år 1920 där Sandviksbadet var redan under denna tid attraktivt för badgäster, turister och besökare.

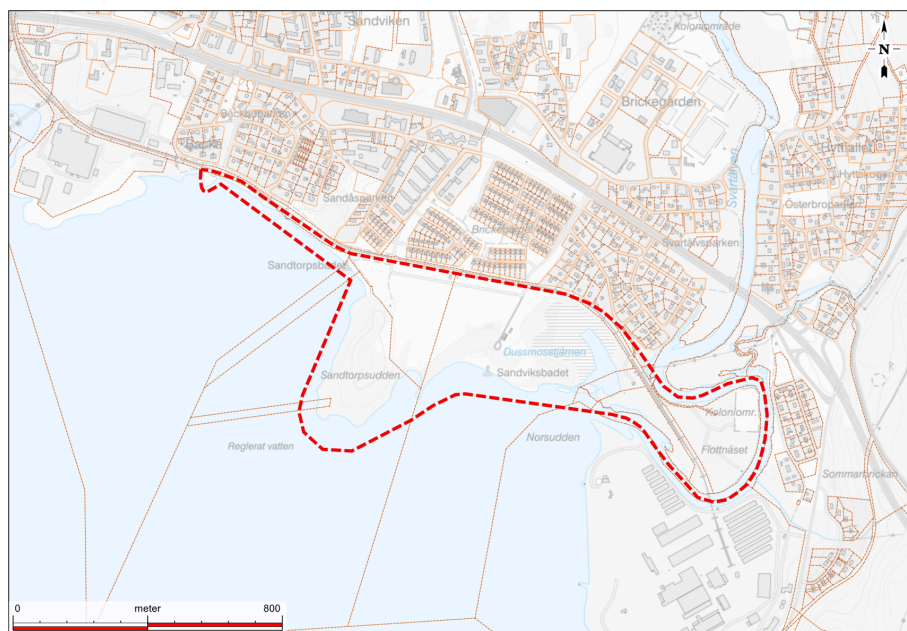
Sandviksbadet förr.

Kommunens markinnehav

Karlskoga kommun äger merparten av marken inom programområdet för Södra Sandviken. Undantag är bland annat en mindre yta längs järnvägen, ett område vid Svartälven samt en

smal remsa som sträcker sig från Sandtorpsuddens västra sida, vidare ut i Möckeln. Järnvägen ägs av Trafikverket, medan ägaruppgifter saknas för marken vid Svartälven och den västliga remsan vid Sandtorpsudden.

Utanför programområdet domineras markinnehavet främst av privata bostadsfastigheter. Karlskoga kommun äger fortfarande stora delar av Möckelns vattenområde samt vissa vägar och grönområden. I programområdets södra del äger Moelven Valåsens Sågverk AB ett markområde, inklusive delar av angränsande vatten- och landområden i Möckeln.

Kartbild över fastighetsindelning.

Kartbild över Karlskoga kommuns markinnehav.

Offentlig service

Inom programområdet saknas offentlig service såsom dagligvaruhandel, skola och förskola. Dessa funktioner finns dock i närområdet. Den närmaste förskolan är belägen cirka 500 meter norr om området samt ytterligare några förskolor finns på liknande avstånd. Den närmaste grundskolan ligger ungefär en kilometer norrut. Dagligvaruhandel finns inom gångavstånd från programområdet. Lidl, som är det närmast belägna alternativet, ligger endast en kort promenad bort, medan Coop Sandviken återfinns på andra sidan E18. Kommunal service i form av vårdboende finns inom stadsdelen Sandviken, norr om programområdet.

Vårdinrättningar och äldreboenden finns även centralt i Karlskoga. I direkt anslutning till programområdet finns även viss privat service i form av en restaurang och en loppmarknad.

Nuvarande verksamhet

Under framtagandet av detta program etablerades en ny verksamhet i den befintliga byggnaden vid Sandviksbadet. AKKA, som driver kiosken, erbjuder enklare rätter, fika och glass under sommarhalvåret. Under övriga säsonger kan utbudet anpassas efter väder och efterfrågan men sker inte i dagsläget. Verksamheten har även idéer för byggnaden och närliggande ytor, men dessa frågor hanteras utanför programmet. Verksamheten har ett serviceutbud som främjar både spontan och organiserad aktivitet. Besökare ges under sommartid möjlighet att låna utrustning för spontanaktivitet.

Förvaltning av programområdet

Karlskoga kommun äger i princip all mark och alla byggnader inom programområdet, med undantag för ett pumphus som ägs av KEMAB. Kommunen har därmed även ansvar för underhåll och skötsel. Kommunen bedriver ingen egen verksamhet kopplad till byggnaderna i området. Samhällsbyggnadsnämnden, genom Samhällsbyggnads- och serviceförvaltningen, ansvarar för drift och underhåll av byggnader och anläggningar. Kultur- och fritidsförvaltningen hyr samtliga byggnader av samhällsbyggnadsförvaltningen och hyr i sin tur ut dem till föreningar, som ansvarar för den dagliga driften, exempelvis skötsel av toaletter. Snöröjningen inom programområdet utförs av samhällsbyggnadsförvaltningen.

Bilder på kiosk, dusch- och servicehus inom programområdet.

Fritid och rekreation

Vandring

Södra Sandviken utgör ett uppskattat rekreationsområde med ett välutvecklat nät av gångstråk och vandringsleder som gör det enkelt att röra sig genom området. Slingan som startar från den västra delen av programområdet och löper längs med områdets stränder, Sandtorpsudden, och Flottnäset för att sedan vända tillbaka igen utgör en promenad på cirka fyra kilometer. Gångstråken och de mindre lederna används flitigt av både motionärer, hundägare och besökare som söker fritid- och rekreationsupplevelser i nära anslutning till tätorten men i en naturmiljö med öppna grönytor, varierad skog och vackra vyer mot sjön Möckeln. De sammanhängande gångstråken bidrar till att stärka områdets tillgänglighet och rekreativa värden, och utgör en viktig del av programområdet som friluftsområde. Vandringslederna inom området sträcker sig även bortom programområdet. En populär sådan fortsätter norr om området längst svartälvens västra sida. Det är på så sätt möjligt att, från områdets nordvästra del, fortsätta sin vandring ytterligare cirka två mil norrut, via Bullerdalen.

Kartbild över vandringsleder inom programområdet.

Bad- och strandområden

Inom programområdet och framför allt längs med Möckelns norra strand finns det mycket goda förutsättningar för bad och rekreation, med flera etablerade badplatser inom nära avstånd.

Sandviksbadet ligger vid Möckelns norra strand intill utloppet av Svartälven, i närheten av Dussmosstjärn, och utgör en av Karlskogas mest välbesökta badplatser. Här finns en cirka hundra meter lång sandstrand med både soliga ytor och trivsamma skuggplatser. Stranden är långgrund och barnvänlig med gott om plats för bad och lek. I anslutning till stranden finns även två fotbollsmål och större gräsytor för aktivitet. Även strandområden öster om Sandviksbadet används som badplatser under sommaren. Dessa mindre, mer avskilda platser är flera till antalet och erbjuder goda möjligheter till bad och rekreation i en lugnare miljö.

Sandtorpsbadet är beläget längre västerut längs Möckelns norra strand och har en liknande karaktär som Sandviksbadet, med en omkring hundra meter lång sandstrand och intilliggande gräsytor. Badet är till skillnad från Sandviksbadet djupare. Platsen har ett öppet och soligt läge och är särskilt populär under sommarmånaderna.

Kitesurfing

Sandviksbadet ligger i södra delen av programområdet och har blivit en välbesökt plats för kitesurfare. De naturliga förutsättningarna, i detta fall, stora öppna vattenytor, stabila vindar,

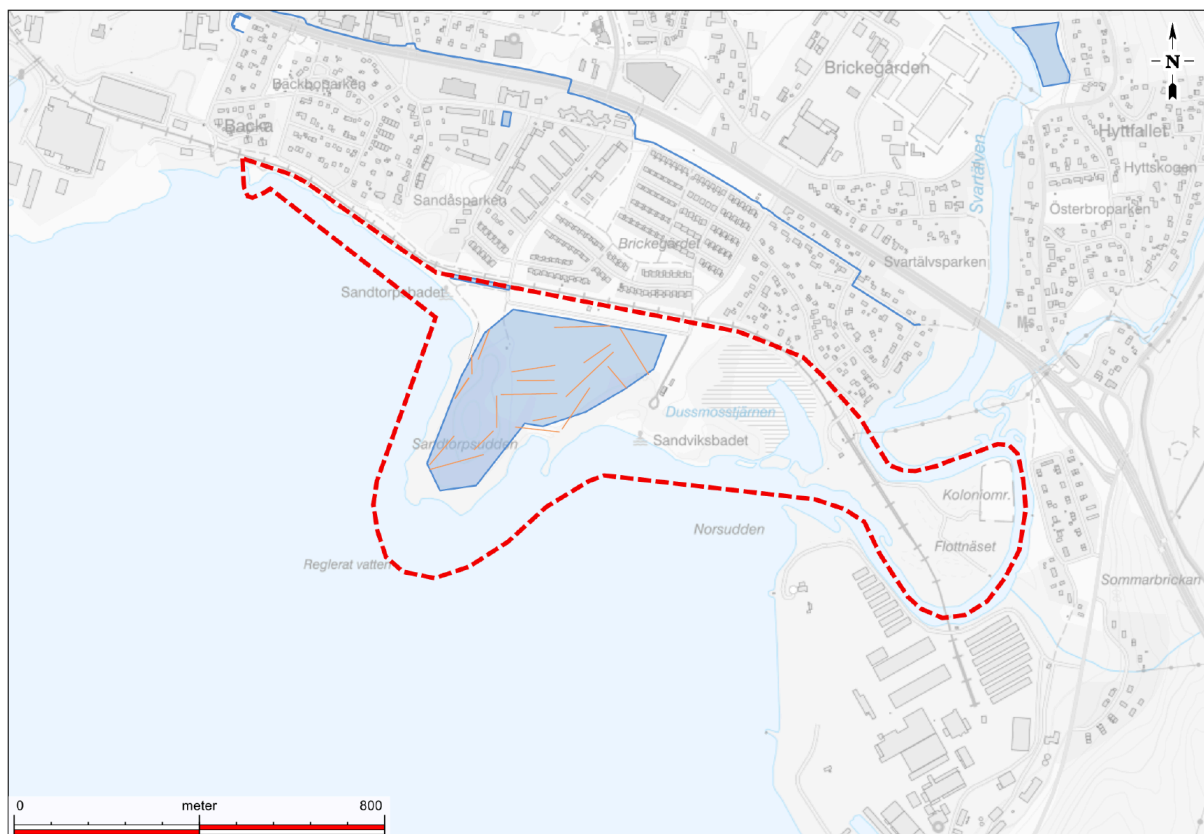
långgrundhet samt både platt och vågigt vatten skapar idealiska förhållanden för sportutövare. Redan före 2014 var området välkänt bland kitesurfare och sporten har fortsatt växa med omkring 1,5 miljoner utövare globalt. Sandviksbadet lockar både lokala entusiaster och långväga besökare, vilket stärker områdets profil som ett attraktivt friluftsområde med potential för vidare utveckling.

Bild på kitesurfing från Tripadvisor.

Discgolf

Mellan Sandviksbadet och Sandtorpsbadet har Karlskoga kommun anlagt en komplett 18-håls discgolfbana samt flera övningskorgar. Discgolfbanan erbjuder en aktivitet som kan utföras både individuellt och i grupp. Banan är omgiven av områdets grönska och rika naturliv som erbjuder motion, avkoppling och tävling i en naturnära miljö. Discgolf passar alla åldrar och nivåer och fungerar lika bra som motion och avkoppling som för tävlingsinriktad träning. Discgolföreningen ansvarar, i och med sitt skötselavtal, för drift och underhåll. Närheten till badplatserna gör området attraktivt för kombinerade utomhusaktiviteter.

Kartbild över markupplåtelseavtal.

Bild på discgolf i programområdet.

Teknisk försörjning

Inom programområdet finns befintliga ledningar som vittnar om platsens tidigare användning och historia, exempelvis campingverksamhet. De ledningar som kan påverkas av det föreslagna programförslaget omfattar vatten- och avloppsledningar (VA), el- och teleledningar samt andra typer av energiförsörjning. Om programförslaget innebär alltför stor påverkan på dessa kan vissa ledningssträckor behöva justeras eller läggas om för att bättre anpassas till den planerade bebyggelsen och områdets framtida struktur.

Stadsnät

Inom programområdet finns i dagsläget ingen utbyggnad av stadsnät. I det angränsande bostadsområdet finns dock stadsnät, en framtida utbyggnad till programområdet kan lösas vid behov.

Vatten och avlopp

Kapacitet för vatten och avlopp finns tillgänglig, vilket ger förutsättningar för anslutning inom planområdet vid exploatering.

Elförsörjning

Nuvarande kapacitet bedöms vara tillräcklig för ett bostadsområde samt för mindre behov, exempelvis ställplatser. Dock måste en ny nätstation och utbyggnad av lågspänningsnät inom området till, även kabelbyte vid C2 (Stackfallet) kan behövas genomföras för att utveckling ska vara möjligt.

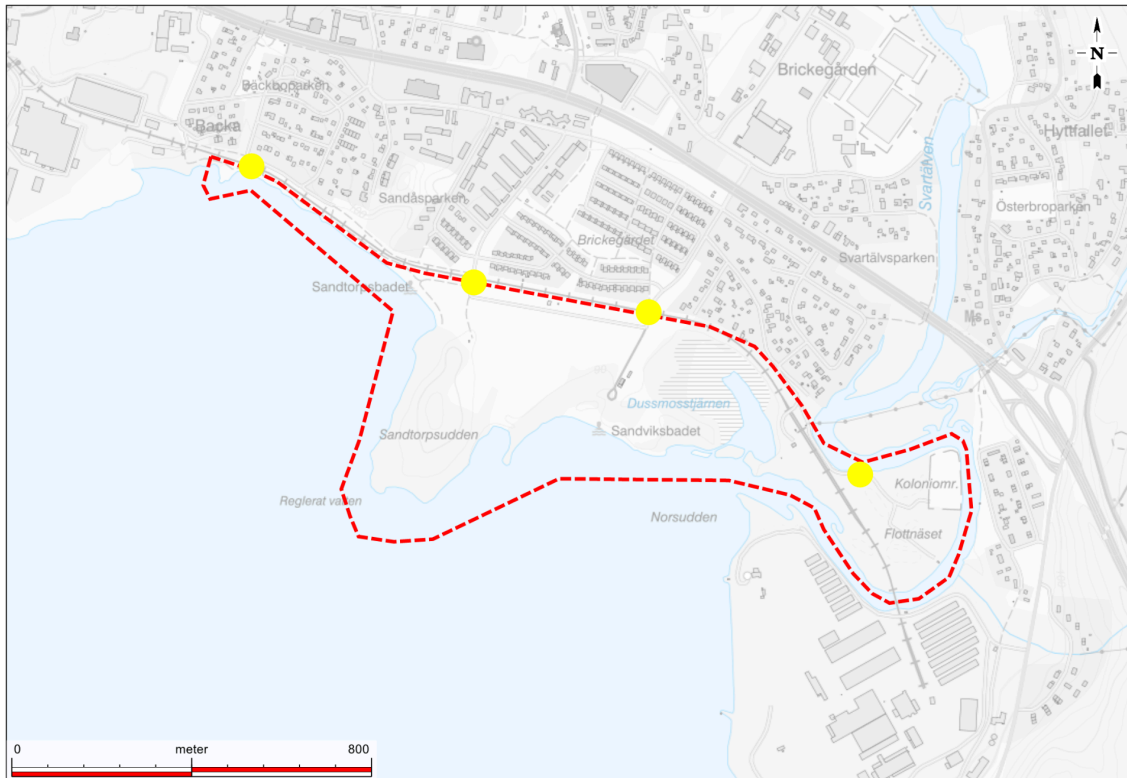
Fjärrvärme

Inom programområdet finns i dagsläget ingen fjärrvärme. Fjärrvärme finns dock i bostadsområdet ovan vilket gör det möjligt att förlänga detta till exempelvis ett servicehus eller liknande. Vid större exploatering måste kapaciteten utredas för varje enskilt objekt.

Trafik och tillgänglighet

Anslutningspunkter

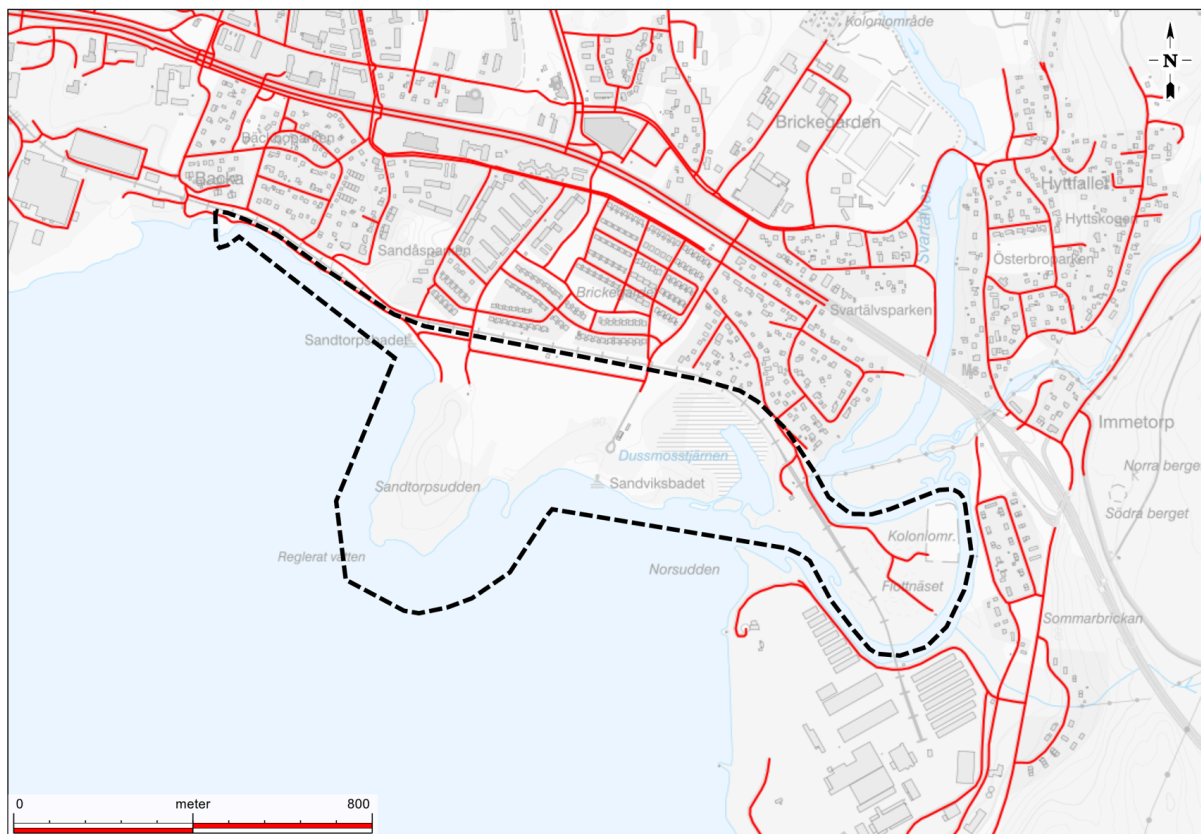
E18/Örebrovägen har en hög trafikintensitet med ett stort antal förbipasserande fordon dagligen och ligger cirka 500 meter norr om programområdet. Från E18 finns flera nedfarter till programområdet, detta är det enda sättet att ta sig till programområdet. De gula prickarna i kartbilden nedan markerar platser där det finns möjlighet att ta sig in i området, vilket innebär att det redan idag existerar goda anslutningspunkter mellan det befintliga bostadsområdet och programområdet. De gula punkterna markerar Vindarnas väg, Sommarvägen och Flottnäsvägen som möjliga nedfarter för bilister, medan den västligaste punkten, via Dimbovägen, markerar gång- och cykelväg. Infarten vid Sommarvägen är den mest använda av de tre infarterna för bil till området, denna väg leder även till området största parkeringsyta. Vindarnas väg utgör en alternativ infart till området och leder till en mindre, men välanvänd, parkeringsplats som främst nyttjas av besökare till Sandtorpsbadet och discgolfbanan. Området norr om järnvägen, ovan programområdet, har ett välutvecklat vägnät för bilister och fotgängare som effektivt binder samman bostadsområdena mellan E18 och järnvägen.

Kartbild för anslutningspunkter till programområdet.

Vägar och parkering

Vägnätet i Sandviksområdet samt omkringliggande områden är väl utbyggt runt den sammanhängande bebyggelsen som omger programområdet. Söder om järnvägen, vid gränsen till programområdet, upphör stora delar av detta vägnät. Synligt i kartan är genomfartsvägar som utgör de större trafiklederna som passerar genom Karlskoga samt förbinder staden med grannkommunerna. Dessa vägar är viktiga både för långväga transporter och för smidiga rörelser inom staden. Huvudgatorna är de primära stråken inom tätorten och kopplar samman stadens olika delar. De hanterar en stor del av den lokala trafiken och förbinder bostadsområden, service och offentliga miljöer. Uppsamlingsgatorna länkar samman lokalgator med huvudgator och genomfartsvägar och fyller en central funktion genom att samla upp trafik från bostadsområden och leda den vidare ut på de större stråken. Inga större vägar ansluter direkt till programområdet.

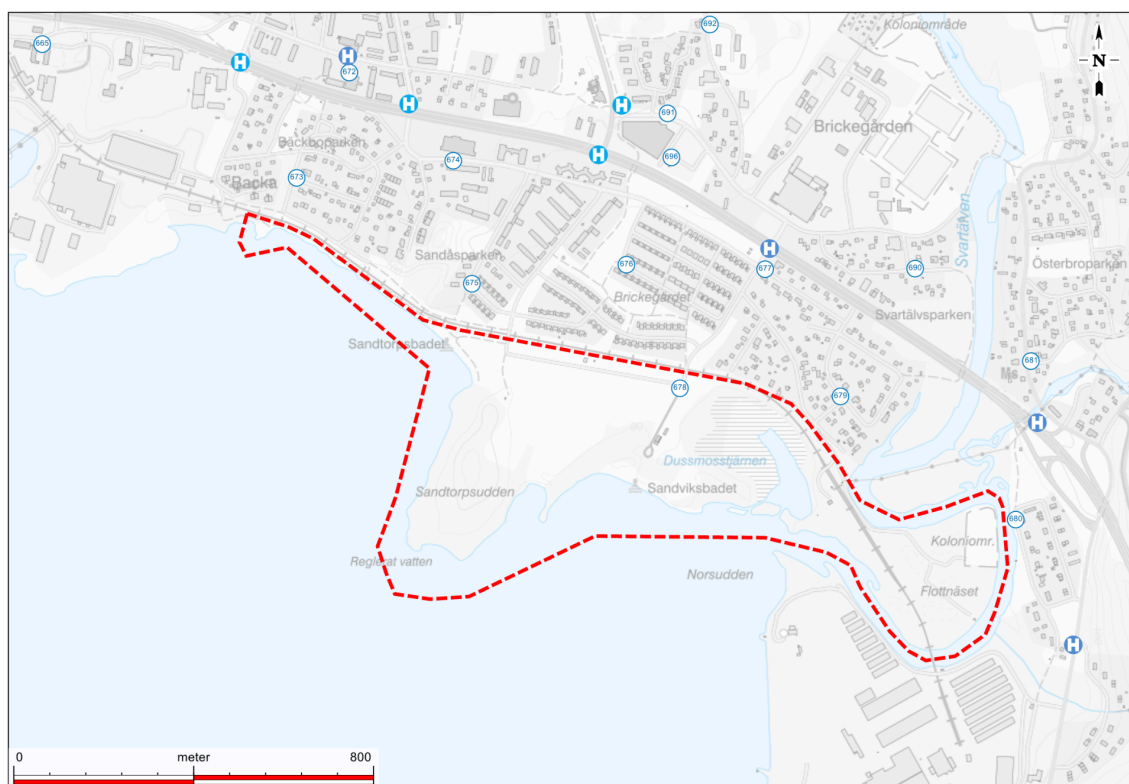
Kartbild över vägar inom tätbebyggt område.

Parkeringsmöjligheter inom programområdet finns i den norra delen, utmed Sommarvägen och Vindarnas väg. Ytorna är asfalterade men saknar tydlig organisering i form av markerade parkeringsrutor och tillgänglighetsanpassade platser. Parkeringsytan vid Vindarnas väg har en uppskattad kapacitet för cirka 30 parkerade bilar medan de fyra mindre parkeringsskeppen vid Sommarvägen kan möjliggöra för ett 70-tal parkeringsplatser.

Kollektivtrafik

I närheten av programområdet finns busshållplats för kollektivtrafik samt flexpunkter för Karlskogas flextrafik. Dock saknas kollektivtrafik i direkt anslutning till programområdet. De närmaste hållplatserna ligger cirka 500 meter norr om området, längs E18. Denna hållplats, Brickegården norra, ligger nordöst om området och trafikeras av linje 500, 502 och 537. Härifrån leder Sommarvägen genom bostadsområdet och ned till programområdet. Vindarnas väg är en hållplats som ligger cirka 500 meter från områdets västra del och trafikeras av linje 51 och 502. Härifrån leder Vindarnas väg genom bostadsområdet och ned till programområdets norra gräns. Hållplatserna Karlskoga Sandviken och Österledskyrkan ligger också relativt nära programområdet. Karlskoga Sandviken trafikeras av linje 51, 500 och 502, medan Österledskyrkan trafikeras av linje 51 och 537. Karlskoga kommun trafikeras sedan 2018 även av Flextrafik som fungerar som ett komplement till den allmänna kollektivtrafiken. Flexbussen trafikerar Karlskoga tätort mellan särskilda hållplatser, så kallade flexpunkter, där bussen hämtar resenären vid den valda flexpunkten och kör sedan till den angivna

flexpunkten. Flextrafiken är tillgänglig helgfria vardagar mellan klockan 9.30-16.30, vilket begränsar användningen av flextrafiken.

Kartbild över busshållplatser för regionaltrafik och Flexpunkter.

Järnväg

Genom Sandviken löper en järnväg som sträcker sig ovan programområdet i väst-österlig riktning. Järnvägen går från Valåsens sågverk västerut mot Bofors station. Järnvägen kan i vissa hänseenden upplevas som en barriär då den nuvarande infrastrukturen för bil-, gång- och cykelvägar i stort sett upphör vid järnvägen och därav även vid programområdets gräns. Järnvägen utgör en viktig del för Valåsens Sågverk som främst brukar järnvägen för frakt av trävaror och färdiga produkter. Järnvägssträckningen spelar en central roll i områdets befintliga infrastruktur och behöver beaktas vid planering och framtida utveckling. Spåret ägs av Trafikverket men förvaltas tillsammans med Valåsens Sågverk som har bestämmanderätt över vilka som får trafikera spåren. År 2020 kördes ett tågset i månaden enkel väg, det vill säga två tågrörelser per månad med retur. Totalt transporterades 73 tågvagnar på sträckan (enkel väg) år 2020, vilket innebär att varje tågset består av cirka 6 vagnar. Enligt prognos från Moelven Valåsen AB kan tågtrafiken öka med 1000 tågvagnar per år (enkel väg), med retur blir det cirka 2000 tågvagnar förbi planområdet per år. Detta motsvarar ca 329 tågset förbi planområdet (med 6 vagnar var).

Naturvärden

Södra Sandviken utgör en viktig del av Karlskoga kommuns gröna infrastruktur och kännetecknas av betydande naturvärden och en rik biologisk mångfald. Området består av en blandning av (mörkgröna) klass A-områden och (ljusgröna) klass B-områden, detta enligt kommunens, inte ännu, politiskt beslutade grönstrukturprogram. Detta landskap erbjuder en mångfacetterad livsmiljö för både växter och djur. Den röda näckrosen som finns inplanterad i Dussmosstjärn lockar flera besökare till platsen. Klass A-områdena präglas av hög biologisk mångfald och utgör livsmiljöer för mer sällsynta och hotade arter, med äldre skogar av både barr- och lövträd som skapar gynnsamma förhållanden för ekosystemen. Dessa områden bidrar till viktiga ekosystemtjänster som klimatreglering, vattenrening och pollinering. Klass B-områdena har ett lägre naturvärde men spelar en viktig roll som ekologiska spridningskorridorer och bidrar till den biologiska balansen.

Urklipp från det pågående Grönstrukturprogrammet som visar naturvärdesklassificeringar.

Områden med visst naturvärde

Södra Sandvikens centrala och norra del är klassificerats som ett B-område och har god potential att stärka den biologiska mångfalden genom exempelvis bevarande och utveckling av öppna landskap. Dessa miljöer rymmer ofta ett varierat växt- och djurliv och fungerar som viktiga kompletterande livsmiljöer för högre klassificerade områden runt omkring.

Områden med högt naturvärde

Flottnäset är klassat som högsta området, A-område, i Karlskoga kommuns Grönstrukturprogram. Flottnäset täcks främst av medelålders blandskog med dominans av lövträd och inslag av äldre lönn och grov tall. Området har hög biologisk mångfald där fältskiktet består av arter som ask, strutbräken, trolldruva, desmeknopp, nattviol och svinrot. Platsen har även höga biologiska värden på grund av den rika fågelfaunan där rödlistade arter, som mindre hackspett, kungsfiskare och sävsparv, är särskilt framträdande. Vid Svartälvens utlopp i Möckeln rastar flera änder på väg till sina häckningsområden, exempelvis gravand, årta, bläsand, kricka, stjärtand och skedand.

Naturen vid Dussmosstjärn utgörs främst av barr- och lövskog samt rik myrmark vilket skapar ett varierat och ekologiskt värdefullt landskap. Tjärnen är en viktig lekplats för gäddan under vårperioden vilket markerar dess betydelse för det lokala fiskelivet och vattenekosystemet. Vidare har området ett rikt fågelliv, detta indikerar att tjärnen och dess omgivning utgör viktiga biotoper för både häckande och rastande fåglar. Dussmosstjärn tillsammans med dess omkringliggande mark utgör en 3,25 hektar våtmark. Våtmarker fungerar som naturliga översvämningsskydd och bidrar till att jämna ut vattenflöden vid kraftiga regn eller snösmältning. De kan även förstärka basflöden i vattendrag under torrperioder och bidra till att minska övergödning, förhindra uttorkning, utsläpp av växthusgaser samt stärka motståndskraften mot klimatförändringar. Våtmarker som Dussmosstjärn och dess omgivande myrmark bör skyddas och utvecklas i enlighet med ekologiska principer. Eventuella ingrepp i området bör ske med hänsyn till dess känsliga karaktär och med målet att stärka det lokala ekosystemets resiliens, särskilt i relation till klimatförändringar och förändrade vattenflöden.

Sandtorpsudden är också ett A-klassificerat område och har hög biologisk, liksom social betydelse. Jordlagret består av morän med inslag av grus och sand, medan norrut dominerar lerhaltiga jordarter som tidigare varit åkermark. Udden är skogbevuxen med äldre tallar där hotade arter som tallticka samt rödlistade fåglar som spillkråka, grönsångare, entita och duvhök förekommer. Den varierade skogen med gran, björk, lönn, rönn och sälgbidrar till områdets höga biologiska mångfald. Större delar av den A-klassificerade mörkgröna ytan omfattas av strandskydd, vilket skyddar mot exploatering och säkrar ekosystemens, och den biologiska mångfaldens bevarande. Naturvärdena bidrar även till områdets kulturella och rekreativa kvaliteter vilket gör Sandtorpsudden och Flottnäset till en viktig resurs för både människor och djur. Utmed stränderna och i de öppna delarna på udden finns rödlistade arter som drillsnäppa, strandskata, sävsparv, svartvit flugsnappare och rödvingetrast. Vid Svartälvens utlopp rastar flera andarter, vilket förstärker den biologiska betydelsen. Sandtorpsuddens närhet till Möckeln och dess uppvuxna skog gör området viktigt både ekologiskt och för friluftsliv.

Invasiva arter

Inom programområdet har tre invasiva arter identifierats: kanadensiskt gullris, parkslide och jättebalsamin. Parkslide förekommer i den västligaste delen av programområdet, medan

jättebalsamin och kanadensiskt gullris finns centralt i norr och vid den östligaste gränsen. Dessa tre arter sprider sig snabbt och riskerar att påverka den lokala och omgivande floran negativt. Kanadensiskt gullris omfattas idag inte av lagstiftning för invasiva främmande arter, men utvärderas för möjlig inkludering i en nationell förteckning över invasiva främmande arter. Tas kanadensiskt gullris med på listan innebär det olika förbud, med syfte att stoppa dess spridning. Parkslide, en storväxt flerårig ört från Japan, kan bli 2-3 meter hög och sprider sig aggressivt vilket gör den svårbekämpad. Trots att den inte finns på EU:s lista över invasiva arter, utgör dess snabba spridning ett stort problem. Jättebalsamin är en storvuxen växt som kan sprida sig brett över stora avstånd. Den finns med på EU:s lista över invasiva arter, vilket förbjuder import, försäljning, odling och utsättning i naturen. Jättebalsamin har ytliga rotsystem och kan bekämpas effektivt genom rotdragning eller slåtter, men alla blomställningar måste alltid förstöras eller tas bort för att förhindra spridning.

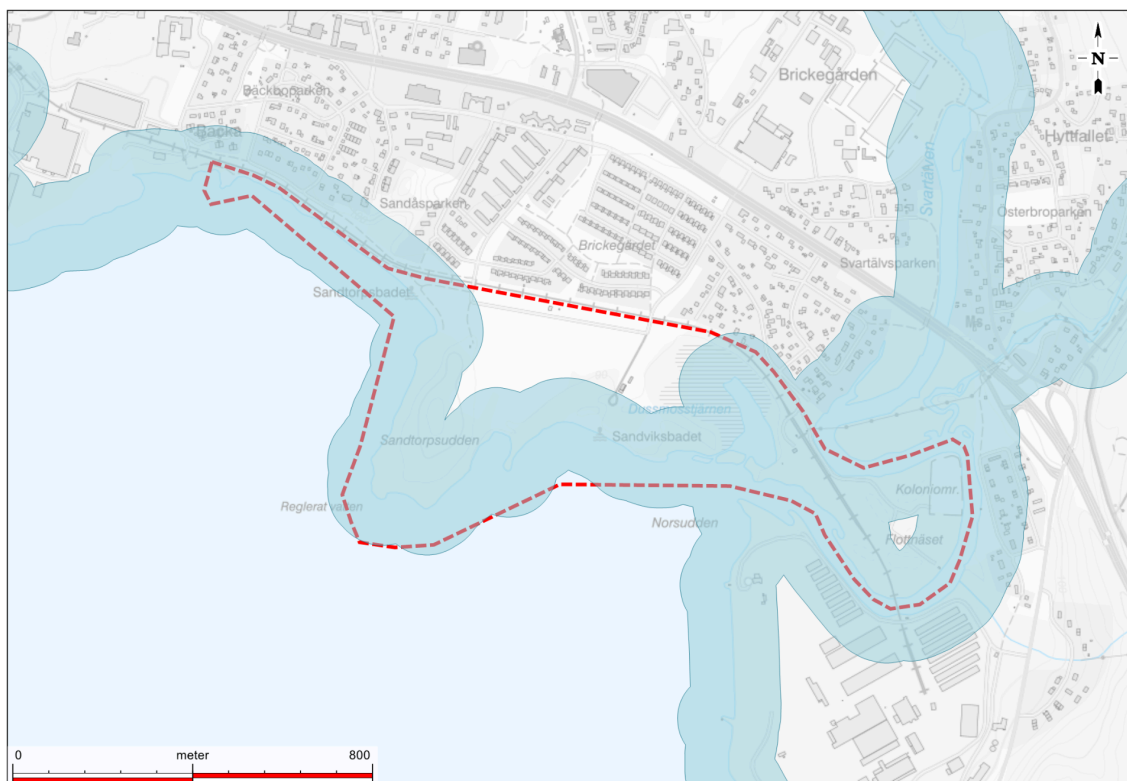
Bilder på områdets invasiva arter: kanadensiskt gullris, parkslide och jättebalsamin.

Stödjande ekosystemtjänster

I de södra delarna av området finns naturliga gröna skogsområden som bidrar med viktiga stödjande ekosystemtjänster. Den biologiska mångfalden skapar grunden för livsmiljöer som är viktiga för både naturens fortlevnad och för att stödja andra ekosystemtjänster. Genom fotosyntes och näringscykler bidrar växtligheten till friskare jordar och renare luft. Områdets våtmark och skog spelar en viktig roll i att reglera vattenflöden och minska risken för översvämningar eller större vattensamlingar. Skogen förbättrar också luftkvaliteten genom att filtrera föroreningar och binda koldioxid, vilket minskar klimatpåverkan. Vegetationen dämpar dessutom buller från järnvägen, E18 och mindre vägar norr om programområdet, samtidigt som den bidrar till ett bättre mikroklimat i tätorten.

Strandskydd

Strandskyddet i området gäller för mark inom 100 meter från strandlinjen samt 100 meter ut i vattnet, vilket innebär att stora delar av programområdet omfattas av strandskyddsbestämmelser. Ungefär 86 000m² ligger utanför strandskyddat område och behöver därför inte förhålla sig till strandskyddslagstiftningen. Möckeln, Svartälven och Dussmosstjärn ligger inom strandskyddat område, vilket innebär att ny bebyggelse eller annan utveckling kräver dispens eller upphävande av strandskyddet. Detta påverkar möjligheterna till avstyckning, placering av ny bebyggelse samt hur området kan planeras i stort. Prövning måste ske från fall till fall. Syftet med strandskydd är att säkerställa allmänhetens tillgång till strandnära områden samt att bevara livsmiljöer för växt- och djurliv, både på land och i vatten.

Kartbild över strandskydd inom programområdet.

Möckeln

Flottnäset, Sandviksbadet och Sandtorpsbadet gränsar till sjön Möckeln som sträcker sig mellan Karlskoga och Degerfors och ingår i Gullspångsälvens vattensystem. Sjöbotten utgörs främst av morän, täckt av glaciala leror och finsand. Möckeln har ett rikt och varierat djurliv med flera kräddjur, som vitmår och taggmår, samt ett stort antal fiskarter såsom abborre, gädda, löja, lake, sik och gös. Växtligheten i sjön är främst koncentrerad till strandområdet där vass, säv, nate och näckrosor dominerar. Omgivningen runt sjön präglas av lövträd som al, björk och hassel, tillsammans med buskvegetation med inslag av salixarter. Sjön har även ett rikt fågelliv där cirka 200 olika fågelarter har observerats. Vanliga fåglar är fiskgjuse, sothöna och strandkata. Varje vår samlas även stora mängder smålom i de norra delarna av sjön. Vattnet i Möckeln är måttligt brunfärgat, med ett neutralt pH och måttlig näringsstatus. Enligt mätningar är halterna av kvicksilver låga.

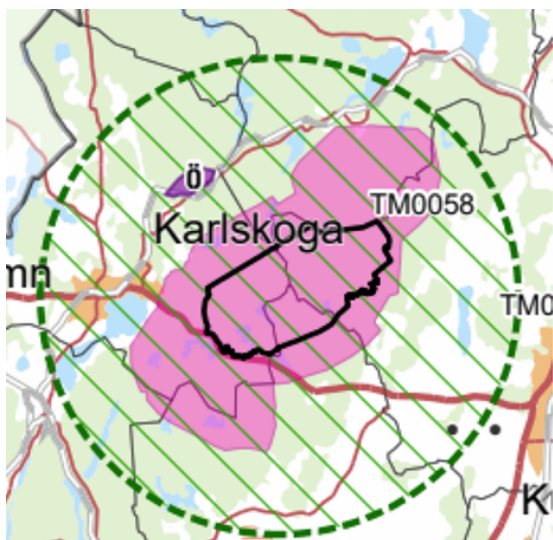
Riksintressen

Riksintresse kulturmiljövård

På Sandtorpsudden finns två markerade fornlämningsområden och vittnar om historisk mänsklig aktivitet i området. Det ena utgörs av en torplämningsområde i form av en källar- och husgrund, medan det andra området innehåller fem stensättningsliknande bildningar. I västra delen av programområdet har två stenyxor påträffats vid grundgrävning, dock är dessa fynd inte kvalitetssäkrade. Platsen sägs kunna ha varit en stenåldersboplats.

Riksintresse totalförsvär

Karlskoga kommun berörs av *riksintresseområdet för totalförsvaret, riksintresse på land*. Kommunen berörs även av tre (3) påverkansområden kopplat till totalförsvarets militära del. Programområdet berörs av ett (1) av dessa påverkansområden; *område med särskilt behov av hinderfrihet*, enligt Miljöbalkens kap. 3. Alla höga objekt över 20 meter utanför tätorten samt objekt högre än 45 meter inom tätorten ska samrådas med Försvarsmakten. Riksintressen regleras i Miljöbalkens tredje kapitel. Inga andra riksintressen berör programområdet.

Svart linje; riksintresse på land, **Grönstreckad yta;** Område med särskilt behov av hinderfrihet, **Rosafärgad yta;** Påverkansområde för buller eller annan risk, **Lilafärgad yta;** Påverkansområde övrigt.

Utredningar, rapporter och beslut

Nedan presenteras de dokument som planprogrammet för Södra Sandviken kopplats till. Dessa dokument har fungerat vägledande för programmets inriktning.

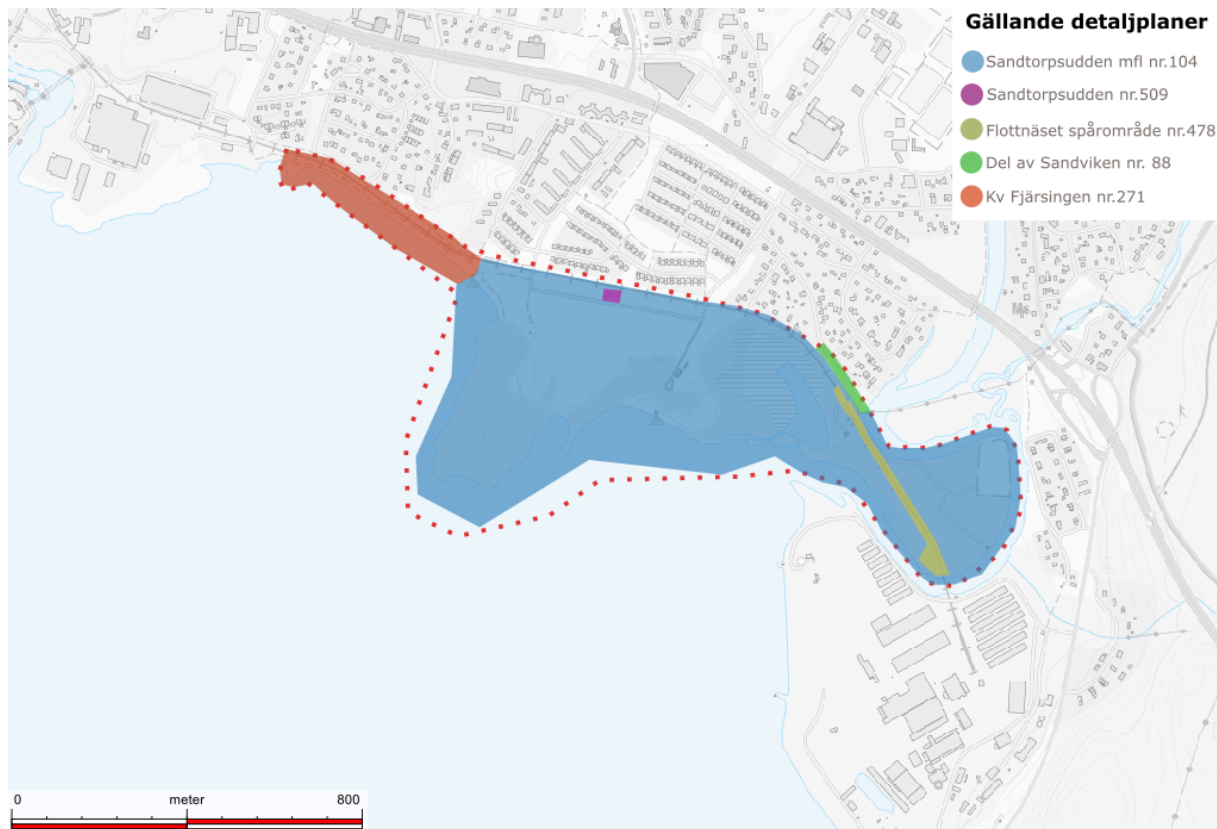
Ställningstaganden i översiktsplanen

En översiktsplan (ÖP) är ett strategiskt, politiskt dokument som uttrycker kommunens långsiktiga ambitioner och riktlinjer för den fysiska planeringen. Översiktsplanen visar hur mark- och vattenområden bör användas, hur bebyggelse kan utvecklas eller bevaras samt hur infrastruktur bör lokaliseras och samordnas med övriga samhällsintressen. Karlskoga kommuns gällande översiktsplans (2011) övergripande utgångspunkter är att vara/skapa en attraktiv, hållbar och inkluderande kommun där människor vill leva, arbeta och stanna kvar. För att uppnå detta krävs mer än god basservice, det handlar om att utveckla livsmiljöer som kombinerar trygghet, tillgänglighet, upplevelsevärden och långsiktig hållbarhet. Kommunen ska erbjuda goda förutsättningar för ett bra vardagsliv med tillgång till arbete, bostäder, service, grönområden och mötesplatser. Den fysiska planeringen ska stödja en hållbar utveckling där sociala, ekologiska och ekonomiska värden vägs samman.

Översiktsplanen nämner området Sandviken i stort men gör även nedslag i det aktuella programområdet. Exempelvis pekas Sandviken ut som ett område där avveckling av flerfamiljshus kan bli aktuellt vid en tid där efterfrågan är låg. Områden där dessa lägenheter ligger finns utanför det aktuella programområdets gräns. Sandviken lyfts också som ett av stadens lokala centrum där befintlig handel bör ges möjlighet att utvecklas, även detta utanför programområdet. Vidare nämns Sandviken som en möjlig plats för tätortsnära camping, vilket skulle kunna komplettera befintligt utbud och möta efterfrågan på högre standard och bättre tillgänglighet inom programområdet. Utöver camping nämns programområdet som lämplig plats för ställplatser, detta då det saknas markerade platser i centrala tätorten. Karlskoga kommun har ett naturvårdsprogram som antogs år 2001 av kommunfullmäktige. Naturvårdsprogrammet nämns i översiktsplanen och anger dels att Dussmosstjärn, som ligger inom programområdet, bör utredas för skydd som Natura 2000-område och därmed som ett riksintresse enligt 4 kap. miljöbalken.

Gällande detaljplaner

För programområdet finns fem gällande detaljplaner. Den största ytan omfattas av detaljplan nr. 104 (Sandtorpsudden m fl.), som upprättades den 11 juni 1959. Detaljplanen reglerar markanvändningen för bland annat campingverksamhet och friluftsbad vid Sandviksbadet och Sandtorpsudden, samt ett kolonilottsområde vid Flottnäset. Detaljplan nr. 478 (Flottnäset, spårområdet) är den näst senaste antagna planen och syftar till att möjliggöra utbyggnad av ett tidigare enkelspår till dubbelspår. Detaljplan nr. 509 (Sandtorpsudden) medger en byggrätt för en mindre pumpstation inom området. Detaljplan nr. 113 (del av Sandviken) täcker den västra delen av området och tillåter park eller plantering (allmän plats) samt för allmänt ändamål.

Kartbild över gällande detaljplaner inom programområdet.

Belysning Sandtorpsudden

Den 3 februari 2021 inkom ett Karlskogaförslag gällande att anlägga belysning längs en cirka 1 240 meter lång sträcka, till en uppskattad kostnad av 2,5 miljoner kronor. Den föreslagna sträckan sträckte sig runt Sandtorpsudden. Syftet var att öka tryggheten för människor och djurägare som vistas i området, särskilt under den mörkare delen av året. Förslagsställaren deltog vid Samhällsbyggnadsnämndens beredning den 29 mars 2022 och betonade vikten av att åtgärden genomförs skyndsamt, då förslaget legat utan beslut sedan 2021.

Den 1 mars 2022 biföll kommunfullmäktige ett annat Karlskogaförslag om att rusta upp området med parkbänkar, grillplatser och viss gallring för att förbättra sjöutsikten. Samhällsbyggnadsnämnden föreslog att båda förslagen skulle samordnas inom ett gemensamt projekt. Fullmäktige biföll även förslaget om belysning, med finansiering via den ordinarie investeringsbudgetprocessen. I investeringsbudgeten inför 2024 äskades och beviljades 2,5 miljoner kronor för projektet. När budgeten fastställdes under 2023 togs dock medlen bort, vilket innebär att finansiering för projektet i dagsläget saknas och behöver hanteras vidare.

Campingutredning

Rapporten för Sandvikens camping (2019) utredde förutsättningarna för att bedriva campingverksamhet vid Sandviksbadet. Rapporten är ett resultat av en motion från 2014, då Kristdemokraterna i Karlskoga föreslog att kommunen skulle utreda möjligheten att återupprätta en camping i Sandvikenområdet. Rapporten godkändes av kommunfullmäktige i

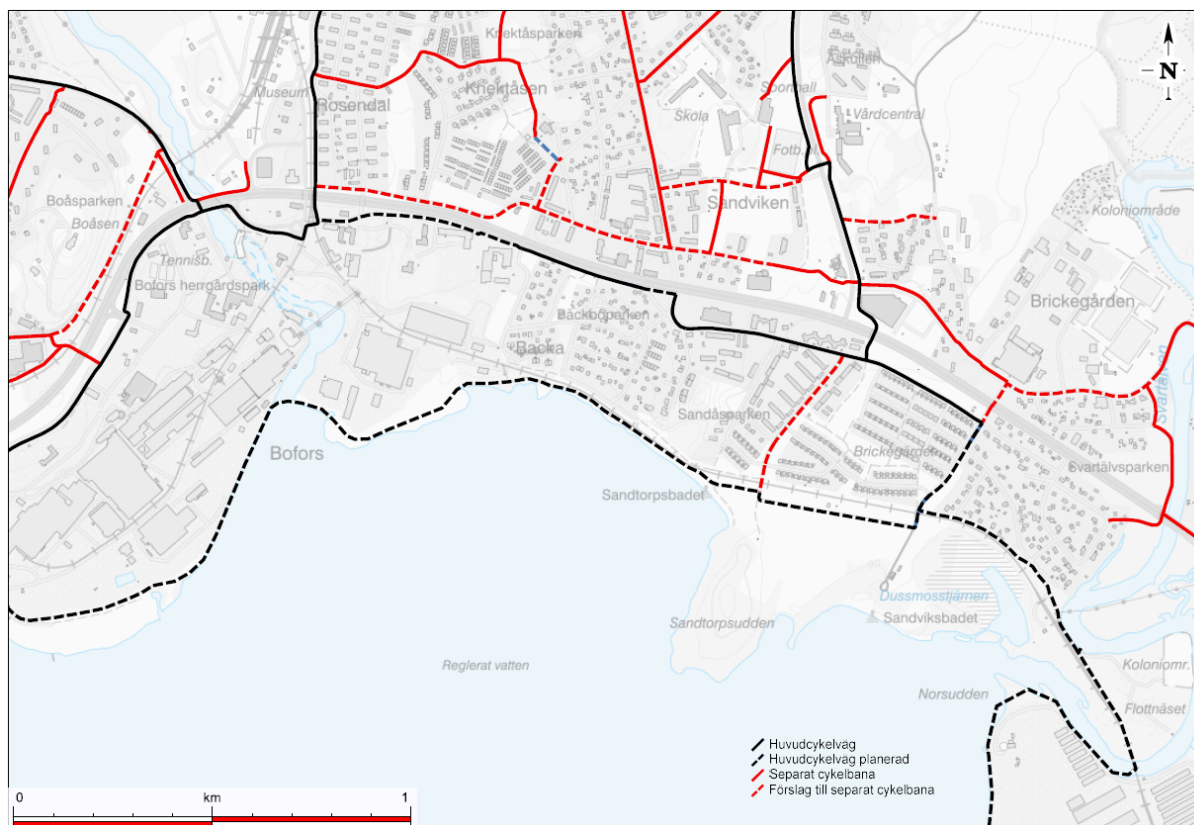
början av 2019 och visar på att det finns förutsättningar att för campingverksamhet i anslutning till Sandviksbadet. I rapporten lyfts fördelar med att återanvända delar av den tidigare campingen, såsom befintliga faciliteter och infrastruktur. Även områdets naturliga tillgångar, såsom badplatser, motionsslingor och natursköna omgivningar, ses som positiva faktorer för en ny campingverksamhet. I utredningen har tre möjliga standardnivåer för campingverksamhet undersökts:

- Låg nivå: ett 20-tal ställplatser för husbilar
- Mellannivå: ett 50-tal ställ- och husvagnsplatser
- Hög nivå: ett 50-tal ställ- och husvagnsplatser och ett 20-tal stugenheter

Utredningen konstaterar att det nuvarande vägnätet i området är bristfälligt och inte dimensionerat för tunga fordon som en camping medför. I samtliga alternativ föreslås därför en breddning av vägen fram till ställ- och husvagnsplatserna. Den tidigare infarten till campingområdet, mellan servicebyggnaden och kiosken, är smal, i dåligt skick och saknar möjlighet att vända sitt fordon. Dessutom riskerar bommen vid infarten att ge bad- och friluftsbesökare intrycket att området är privat, vilket kan inskränka deras möjligheter till bad eller generell vistelse i området nedanför bommen. Utredningens slutsats är att en eventuell campingverksamhet bör vara en kompletterande funktion till annan typ av verksamhet, då lönsamheten för en säsongsbunden camping är osäker. Vidare bör driften av camping inte hanteras av en kommun utan snarare drivas av en arrendator för att undvika konkurrens med befintlig campingverksamhet i kommunen.

Cykelstrategi

I kommunens cykelstrategi planeras nya cykelvägar som både ansluter till och passerar genom programområdet. Syftet med strategin är att öka antalet resor i Karlskoga kommun som genomförs med cykel samt att genomföra beteendepåverkande åtgärder som främjar dessa resor. Från E18 längst med Vindarnas väg planeras en lokal cykelväg som sträcker sig ner mot programområdet samt ansluter direkt på den planerade huvudcykelvägen som sträcker sig i öst-västlig riktigt genom områdets norra del. Den sistnämnda cykelvägen möjliggör för cyklister (och fotgängare) från östra sidan av tätorten att på ett enkelt och trafiksäkert sätt välja det hållbara färd sättet att transportera sig. Det är även en viktig del i kommunens arbete för ett sammanhängande cykelvägnät.

Kartbild över befintligt och planerat cykelnät. Karlskoga kommuns cykelstrategi 2025. Svart indikerar huvudcykelvägnät, rött indikerar lokalt cykelvägnät. Heldragen linje indikerar befintliga cykelvägar, streckad linje indikerar planerade cykelvägar.

Störningar, hälsa och säkerhet

Buller

Närliggande industrier

Enligt Naturvårdsverkets rapport kan industri- och verksamhetsbuller upplevas som mer störande än buller från tågtrafik. Det är därför viktigt att fastställa både ljudnivåernas styrka och ljudets karaktär för att avgöra vad som är acceptabelt och var gränsen går för skadligt buller. Någon bullerberäkning för Moelven Valåsens Sågverk AB eller Bofors har ännu inte genomförts, men bör utföras i ett eventuellt kommande detaljplaneskede.

Järnväg

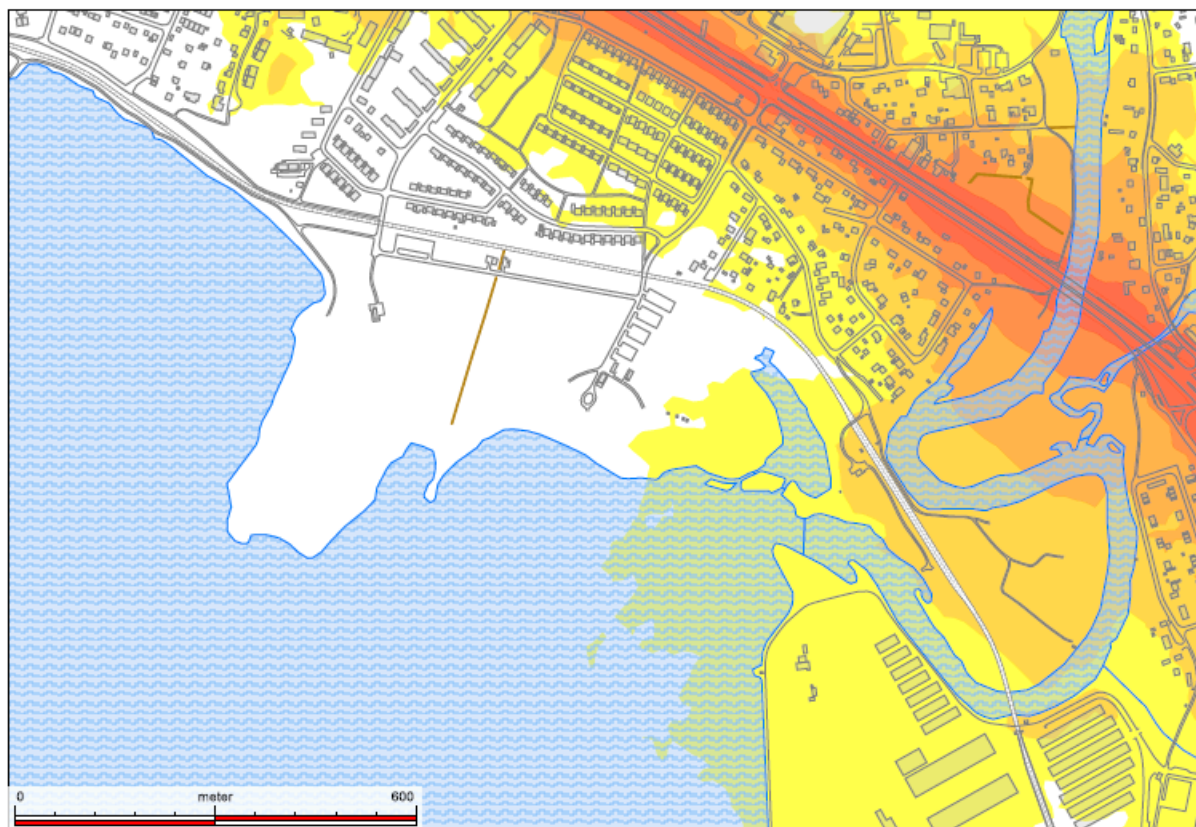
Den maximala hastigheten på järnvägen är 30 km/h, med en begränsning till 10 km/h vid övergångar. Enligt Valåsens prognoser förväntas trafiken öka till över 1000 vagnar per år enkel väg, detta motsvarar cirka 2000 vagnar tur och retur. Det innebär att upp till 329 tågset (med 6 vagnar per set) kan komma att passera programområdet årligen. Denna utveckling är viktig att beakta vid bedömning av bullerpåverkan, särskilt eftersom ingen bullerberäkning för järnvägen ännu inte har genomförts. En sådan bör utföras i kommande detaljplanering.

Bofors skjutfält

Saab Bofors Test Center AB (SBTC) har tillsammans med Karlskoga kommun genomfört bullermätningar med fast ljudmätare vid fastigheten Löjan 5, nordväst om programområdet. Resultatet visar att ljudnivån från skjutningar på Bofors skjutfält nått 95 dBC eller mer vid tre tillfällen under mätperioden. SBTC bedömer att dessa överskridanden är såpass få att de kan accepteras av boende och att verksamheten inte bör utgöra hinder för ytterligare bostadsbebyggelse i området kring Löjan 5. Mätningen omfattar inte det aktuella programområdet i Södra Sandviken, men kan indikera att bostäder längre söderut kan vara möjliga, förutsatt liknande ljudnivåer. En bullermätning för programområdet bör genomföras i ett senare skede.

E18

En bullerberäkning har genomförts för att visa ljudutbredningen från E18 som passerar genom Karlskoga. Färgskalan representerar ljudnivån i decibel (dB), där rött och orange markerar höga nivåer (över 55-65 dB) och gult indikerar lägre nivåer. De röda och orangea zonerna följer vägsträckningen och visar områden med betydande bullerpåverkan på intilliggande bostäder och mark. Gula zoner, som breder ut sig norr och söder om vägen, visar avtagande bullernivåer. Bostadsområden som ligger nära E18 påverkas i hög grad, medan grönområden som strand- och skogspartier generellt uppvisar lägre ljudnivåer, även om bullret fortfarande kan vara påtagligt i vissa delar.

Kartbild som visar bullerberäkning för E18.

Trafikutredning E18 Sandviken

Karlskoga kommun och Trafikverket har gemensamt utrett möjligheter att förbättra trafiksäkerheten och effektivisera trafikflödet på E18. Utredningen avser en sträcka på E18 som ligger norr om programområdet. Syftet är att förbereda inför eventuell framtagna vägplan och detaljplaner. Utredningen omfattar påverkan på trafikflödet, trafiksäkerheten och kapaciteten på E18 och de befintliga områdena genom:

- Ombyggnad av korsningen E18-Österleden (väg 243) till cirkulationsplats
- Borttagande av trafiksignaler vid korsningarna E18-Sommarvägen/Källmossvägen och Österleden-Källmossvägen
- Analys av hur förändringarna påverkar trafikflöde, kapacitet och trafiksäkerhet

Kartbild för korsningen vid E18.

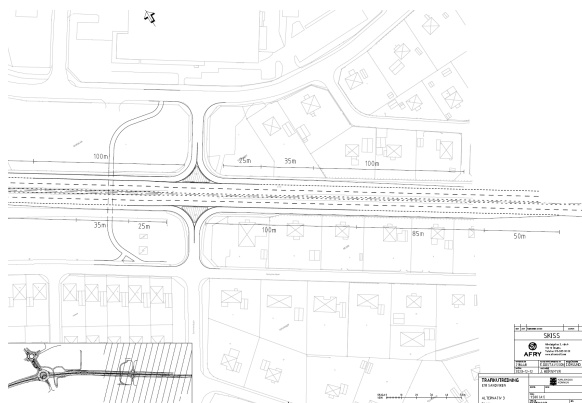
Norr om programområdet löper E18. För att nå området från E18 behöver biltrafiken passera signalreglerade korsningar och därefter ansluta till den lokala vägen som leder vidare mot området. För att förbättra både flödet och säkerheten planeras följande närliggande korsningar att byggas om:

- Korsningen E18 - Källmossvägen ska omvandlas till höger-in/höger-ut-lösning.
- Korsningen E18-Österleden byggs om till en cirkulationsplats.

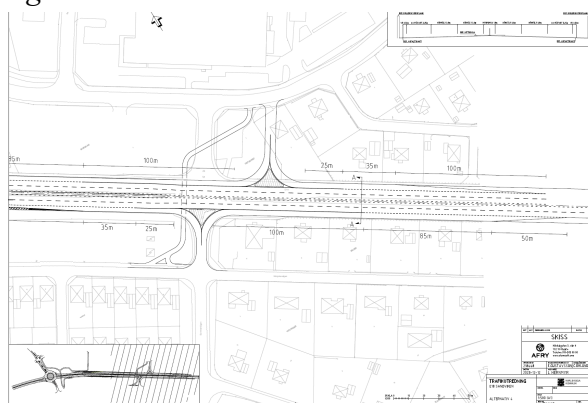
Tre utav utformningsalternativen visar att det är möjligt att utifrån befintligt utrymme bygga om signalkorsningarna E18 - Källmossvägen och E18 - Österleden till höger-in höger-ut respektive cirkulationsplats. Trafikalt och ytmässigt bör ett alternativ med en fyrvägs korsning i korsningen Österleden - Källmossvägen övervägas. Det finns två förslag på E18 -

Sommarvägen höger-in höger-ut-princip, liksom E18 - Österleden-ronellerna. Samtliga alternativa utformningar kräver framtagande av vägplan samt ändring av detaljplaner. Arbetet med vägplan och detaljplan kan ske parallellt, alternativt bör detaljplanerna utformas flexibelt för att inte förhindra kommande vägplanarbete.

E18-Sommarvägen

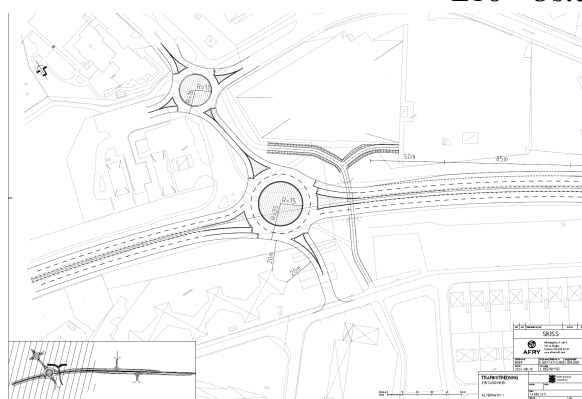

Alternativ 1.

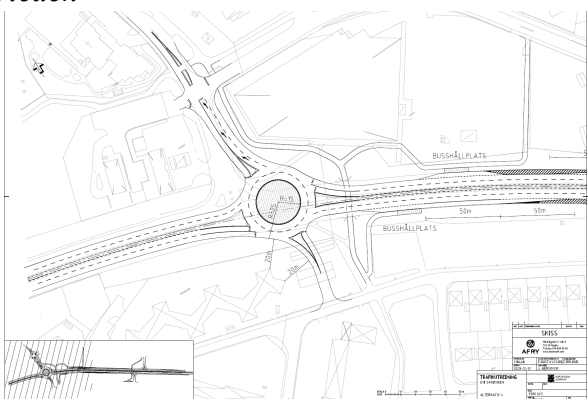

Alternativ 2.

E18 - Österleden

Alternativ 1.

Alternativ 2.

Målpunktsanalysen i utredningen visar att majoriteten av nuvarande och framtida målpunkter finns norr om E18, men söder om vägen finns också bostäder med behov av god tillgänglighet. Viktiga målpunkter inkluderar småindustrier, handel, restauranger, förskolor, vårdcentral och idrottsplatser. Både målpunkts- och cykelnätsanalyserna visar att behovet av en planskild passage ökar vid en stängning av korsningen E18-Sommarvägen/Källmossvägen, för att säkra tillgängligheten till målpunkter norr om vägen.

Cykelnätet i området är relativt utbyggt och består främst av kombinerade gång- och cykelbanor. E18 och Svartälven går som en barriär genom denna del av området och skapar långa omvägar för personer som går eller cyklar. Som ett led i att öka tillgängligheten för de oskyddade trafikanterna föreslås flera åtgärder längs sträckan. Till exempel föreslås det att befintliga tunnelanslutningar jämnas ut, nysträckning längs Sandviksvägen, Sommarvägen och Källmossvägen. Korsningsöversyn och ny bro över Svartälven är också med i listan över åtgärdsförslag. Karlskoga kommun har i sin utbyggnadsplan pekat ut ett antal sträckor som är

planerade att byggas om och komplettera det befintliga nätet. Däribland Saxlyckevägen - Sommarvägen som ligger i planen under perioden 2026-2027.

Riskutredning järnväg

I samband med ett planärende för fastigheten Löjan 5 m.fl., som gränsar till programområdets nordvästra del, har AFRY genomfört en riskutredning. Ett av syftena med utredningen var att utreda risker för olyckor kopplade till järnvägsspåret. Även om utredningen inte omfattar det aktuella programområdet i sin helhet, belyser den risker som är relevanta för den del av järnvägen som passerar genom programområdet. Enligt uppgifter från Moelven Valåsens Sågverk AB transporteras enbart sågade trävaror via järnvägen, det förekommer alltså inga farliga godstransporter på järnvägen. Den maximala hastigheten på spåret är 30 km/h, med hastighetsbegränsning till 10 km/h vid övergångar. År 2020 transporterades totalt 73 tågvagnar på sträckan (enkel väg), vilket motsvarar cirka 12 tågset, där varje set består av sex vagnar. Moelven Valåsens Sågverk AB:s prognoser visar att trafiken i framtiden kan komma att öka till över 1000 tågvagnar per år (enkel väg), vilket innebär omkring 2000 turer per år tur och retur.

Bild på järnväg mot Valåsen.

Geoteknik

Geoteknisk undersökning Sandviksbadet

Enligt Sveriges Geologiska Undersökning (SGU) består marken inom Södra Sandviken av varierande jordarter. Den västra delen domineras av isälvsediment, medan den centrala delen

främst utgörs av lera och silt. Sandtorpsudden i söder består av morän och berg, i den östra delen förekommer främst älvsediment i form av sand. Norr om programområdet utgörs jordarten huvudsakligen av lera och silt.

Kartbild över Jordartskarta från SGU, aktuellt område är inom ovalen.

År 2021 genomförde AFRY en geoteknisk undersökning inom fastigheten Brickegården 6:38 i Karlskoga, på uppdrag av kommunen. Syftet var att utreda markens lämplighet för placering av en ny förskola. Området sluttar svagt mot söder, med marknivåer mellan +91 och +93. Jordlagren består huvudsakligen av lera, silt och älvsediment (sand), med djup mellan 10-30 m. Underliggande lera är varvig med tunna siltskikt och är 4-6 m tjock, har en vattenkvot på 50-60 % och skjuvhållfasthet på 20-30 kPa. Sensitiviteten är 14-54, vilket tyder på en mellan-hög känslighet. CRS- och CPT-resultat visar normalt till överkonsoliderad med en överkonsolideringsgrad (OCR) på 2,6-1,2 som minskar med djupet. Under leran finns fast friktionsjord, sannolikt morän. Djupet till berg har inte undersökts men sonderingar har avslutats på 0-1,5 m djup i friktionsjorden.

Grundvattennivåer i rör 21A05G, installerat i friktionsjorden under leran, har uppmätts till 2,6-2,7 m under markytan. Grundvattennivån ligger i nivå med Möckelns vattennivå som är reglerad och har en medelnivå på ca +89,2 (RH2000), vilket ger en grundvattennivå på ca 2,7 m under markytan. Området är flackt och portrycket kan förväntas vara hydrostatiskt. Eftersom marken är relativt plan och obelastad samt har god hållfasthet i de översta ca 4 m bedöms stabilitetsproblem som god. Stabiliteten för den planerade verksamheten bör dock kontrolleras. Eftersom lera är en finkornig jordart kan långtidsbundna sättningar uppstå vid belastning, leran är överkonsoliderad och kan tåla viss belastning innan större sättningar uppstår. En spänningsanalys har gjorts för att kontrollera lerans sättningsegenskaper där

effektivspänning, förkonsolideringstryck och 80 % av förkonsolideringstrycket har analyserats. Beräkningarna utgår från en marklast på 40 kPa (motsvarande en byggnad på ca fyra våningar eller 2 m hög utfyllnad) över en 20 m lång sträcka vid den planerade bebyggelsen. Markens stabilitet inom området bedöms som god. Inför byggnation av byggnader, vägar eller andra konstruktioner bör dock ytligt organiskt material schaktas bort. Marken är klassificerad som materialtyp 4B med tjälfarlighetsklass 3 enligt Anläggnings AMA 20, vilket för klimatzon 2 innebär ett rekommenderat tjälfritt djup på 1,3 meter. Vid bygglovsskede bör ytterligare geotekniska undersökningar genomföras.

Geoteknisk undersökning

På uppdrag av Karlskoga kommun har AFRY utfört en geoteknisk undersökning inom fastigheten Brickegården 6:38 m fl vid Sandviksbadet som ligger inom programområdet. Inom rödmarkerad yta undersöks möjligheterna för att skapa en campingverksamhet och denna geotekniska undersökning har som syfte att redogöra just förutsättningarna inom området som underlag till planering och projektering.

Kartbild som redovisar undersökningsområdet.

Den geotekniska undersökningen visar att området är relativt plant och lutar något svagt mot öster och söder. Marknivåerna varierar mellan +80,8 till 92,8. Skogsmark utgör största delen av området, Dussmosstjärn och intilliggande sankmark den östra delen. Sandviksbadet ligger i den södra delen av utredningsområdet och norr om stranden övergår marken till gräsmark. I nordöst finns grusade parkeringsytor. Mindre partier över gångarna i området är asfalterade men är delvis övervuxna. Det finns två äldre befintliga byggnader inom området där, den ena används som kiosk/verksamhet och den andra som toalett- och duschfacilitet. Markförlagda ledningar finns intill de båda byggnaderna. Utredningen visar att det är möjligt att etablera en camping inom området men att sättningar, bärighetsproblem eller problem med totalstabiliteten kan uppkomma inom lösmarksområdet särskilt vid utfyllnad av marken. Det rekommenderas att kompletterande undersökningar utförs i kommande skede, om planering och projektering fortlöper.

Våtmarksområdet väster om tjärnen är ett lösmarksområde som uppnår väldigt hög vattenkvot och bedöms som lös och sättningskänslig. Det krävs därav en förstärkning av marken för att det inte ska bli för stora problem med sättningar. Detta kan till exempel utföras med överlast. Ska byggnader uppföras kan en grundförstärkning behövas för att säkerställa stabiliteten, dock rekommenderas att byggnader placeras på fastmark. Då området utgörs av mycket lösa jordar, belyser utredningen att tillfälliga vägar måste dimensioneras efter rådande förutsättningar för att undvika brott i jorden. Användningen av geonät kan övervägas för ytterligare stabilisering. Slutlig dimensionering av både temporära och permanenta vägar ska göras av en vägtekniker.

Hälsa och säkerhet

Risker och störningar

Inom och runt området finns två potentiella riskfaktorer. Cirka 400 meter norr om programområdet sträcker sig E18, där en hel del farligt gods transporteras. Avståndet mellan vägen och programområdet bedöms dock minska risken för allvarliga skador vid en eventuell olycka. Järnvägen intill området kan också innebära en risk, dock sker i dagsläget inga transporter av farligt gods där.

Vattenkvalitet

Recipienten för programområdet är Möckeln och enligt VISS (Vatteninformationssystem Sverige) har sjön följande klassificeringar (status från 2024-06-19):

- **Ekologisk status:** Måttlig
- **Kemisk status:** Uppnår ej god kemisk status

Den måttliga ekologiska statusen beror främst på att vattenförekomsten är fysiskt påverkad av vattenkraftproduktion, vilket har negativ påverkan på fiskbeståndet och bottenfaunan. Dessa faktorer bidrar till den totala statusklassningen och innebär en utmaning att uppnå bättre ekologisk balans i vattenmiljön. Att recipienten inte uppnår god kemisk status beror på förekomst av förhöjda halter av miljögifter, inklusive bromerade difenyletrar (PBDE),

benso(a)pyren och kvicksilver. Dessa ämnen utgör en långsiktig miljörisk och kräver åtgärder för att minska spridningen och påverkan på vattenmiljön. Vid planering inom området är det viktigt att ta hänsyn till recipientens status och arbeta för att minimera ytterligare negativ påverkan, särskilt från markanvändning och dagvattenhantering.

Badvattenkvalitet

Inom planprogrammet finns två kommunala badplatser, Sandviksbadet och Sandtorpsbadet. Sandtorpsbadet har under de senaste fem åren inte haft några otjänliga prov. Sandviksbadet har däremot haft två otjänliga prov under, 27/7 och 18/8 2021, på grund av höga halter av E-coli respektive intestinala enterokocker. Trots detta bedöms badvattenkvaliteten i området vara mycket god och det är viktigt att undvika åtgärder som kan försämra den framöver.

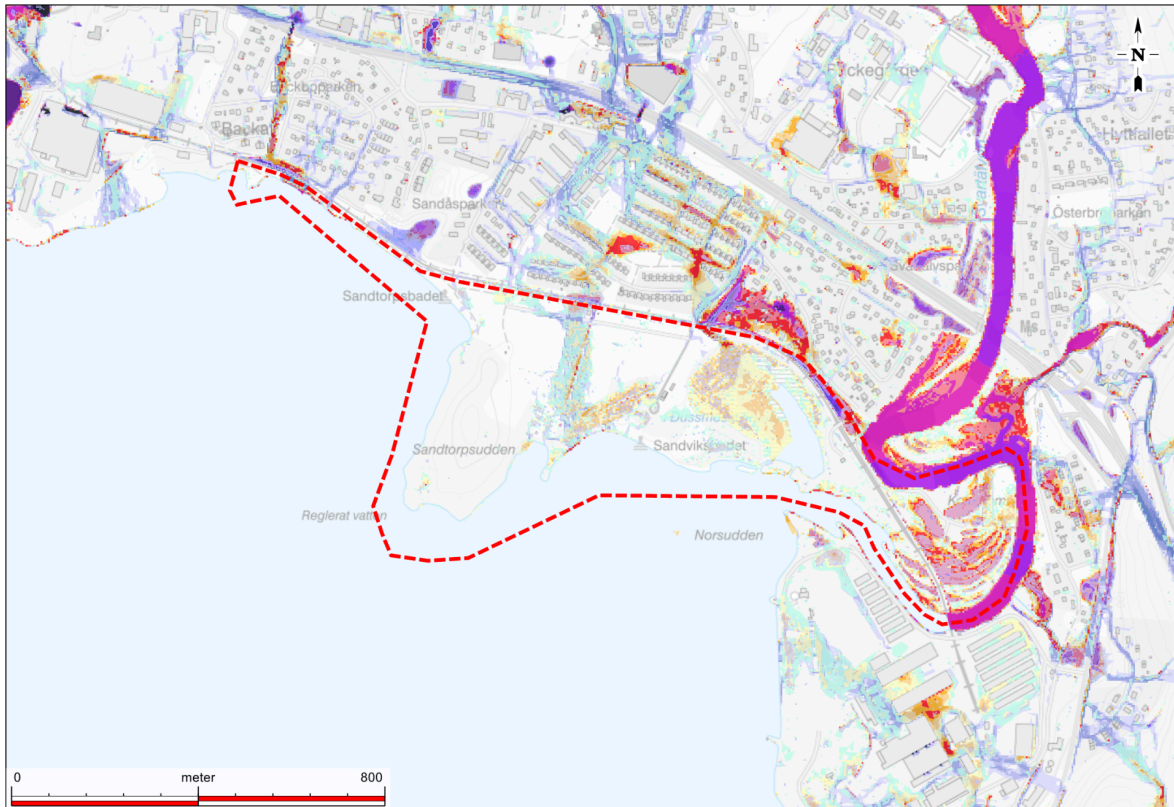
Markföroreningar

Enligt Länsstyrelsen EBH-karta finns inga kända potentiellt förorenade områden inom programområdet, inte heller något närliggande område som har en riskklassad status.

Skyfall och översvämningsrisk

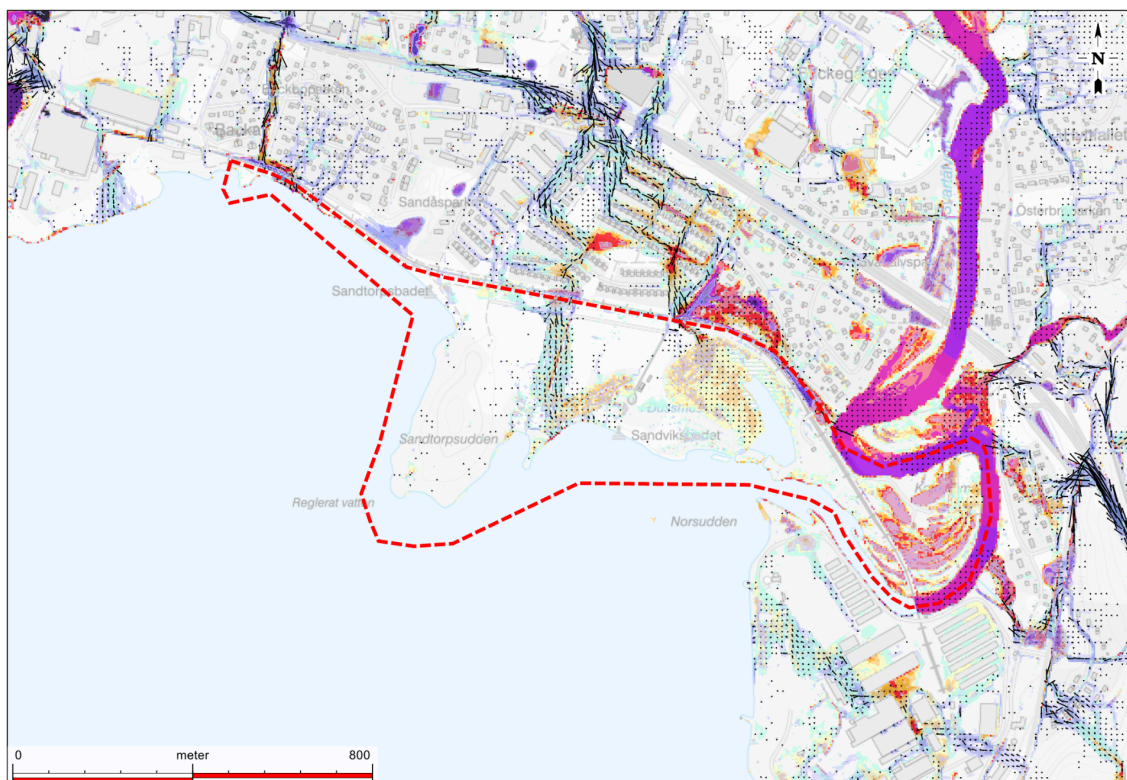
Skyfall kan orsaka allvarliga samhällsstörningar och stora ekonomiska skador på byggnader och infrastruktur. Effekterna kan omfatta elavbrott samt störningar i transporter och kommunikationer, vilket försvårar återhämtning och ökar indirekta kostnader. SMHI definierar skyfall som intensiv nederbörd över 50 mm per timme eller 1 mm per minut.

Länsstyrelsen har gjort en kartläggning för att identifiera lågpunkter och områden utsatta för vattenansamling vid skyfall. Riskområden delas in i två klasser: Klass 1 med vattenansamling mellan 0,1 och 0,5 meter och Klass 2 med vattenansamling över 0,5 meter. Vattennivåer under 0,1 meter anses inte ge betydande konsekvenser och inkluderas därför inte i bedömningen. Kartan nedan visar potentiella översvämningsområden i Sandviken, där vissa lågpunkter i terrängen markerar en ökad risk för vattenansamling vid kraftiga skyfall. De lila områdena markerar särskilt utsatta zoner med betydande risk för djupa vattensamlingar. Dessa ligger nära vattendraget och befintlig bebyggelse nordost om programområdet, vilket gör dem särskilt sårbara för översvämnningar. Vid planering och exploatering måste hänsyn till dessa risker tas. Förebyggande åtgärder som dränering, fördröjningsmagasin och anpassad markanvändning kan minska risken för skador vid framtida skyfall och stärka områdets motståndskraft mot extrema väderhändelser.

Kartbild över skyfallskaranering.

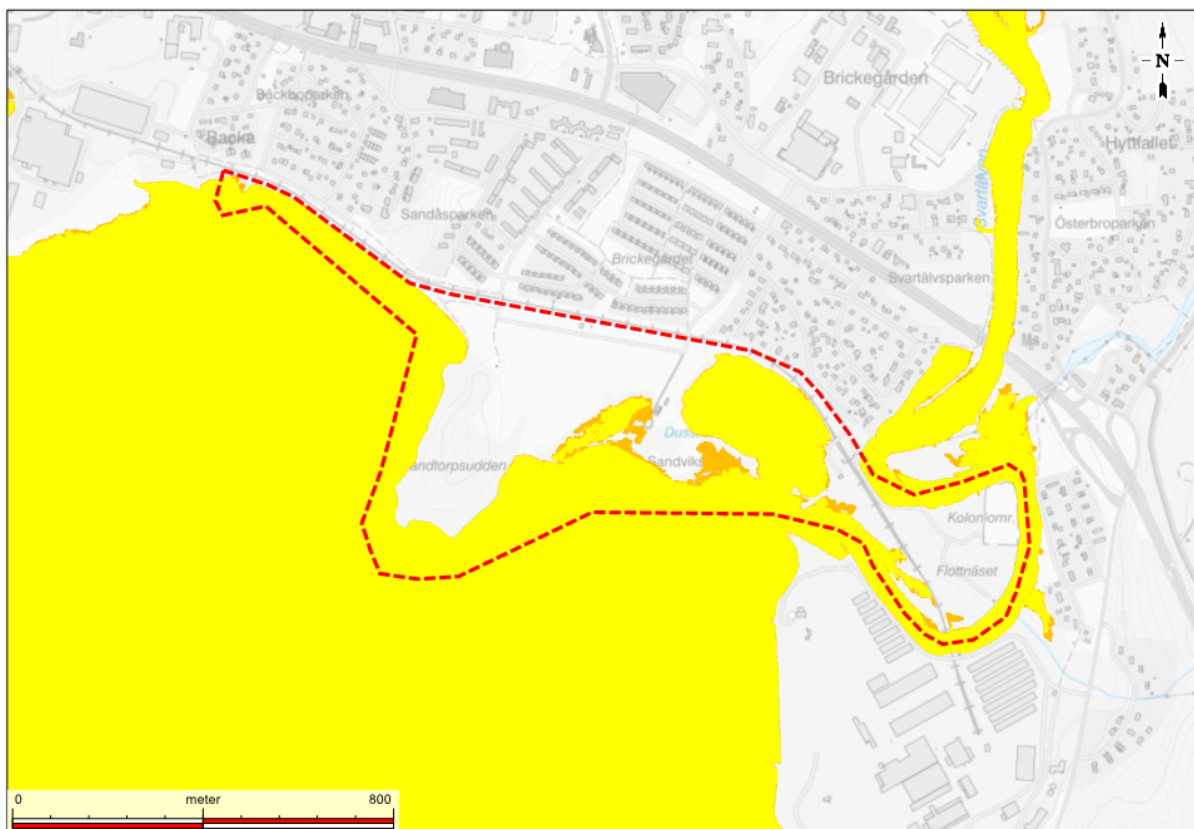
När skyfall inträffar bör vattnet rinna söderut genom programmets centrala delar. Väster om Dussmosstjärn blir skogsområdet väldigt blött under regniga perioder. Denna yta blir som våtmark samt fyller på tjärnen till dess dubbla storlek, vattnet rinner dock naturligt ned från norr till den nämnda tjärnen. Vid kraftigare regn blir samtliga blå- och gulmarkerade ytor på kartan stående blöta. Områdets topografi bidrar inte till att en naturlig avrinning sker på alla ytor, istället går det långsamt och i begränsad omfattning. Stora delar av området förblir därigenom våta under längre tid vilket gör att gräsklippning, trimning och generell brukning av dessa delar förblir begränsade. För att platsen ska kunna användas och i någon form utvecklas krävs någon form av dränering i form av exempelvis genom magasin eller liknande, så som öppna diken, som kan leda bort vattnet.

Kartbild över vattenflödesriktning.

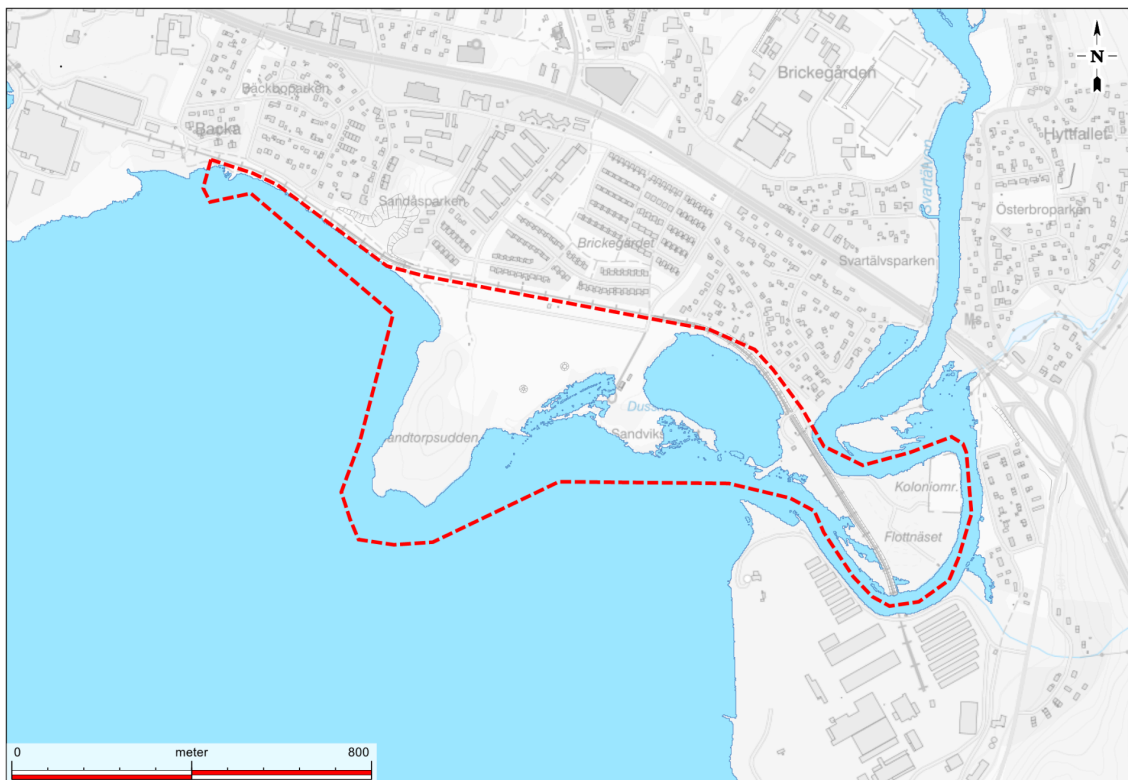
Kartbilden nedan visar områden markerade i gul-orange som identifierats som riskzoner för översvämning. Markeringarna baseras på modellering av ett 100- och 200-årsregn, det vill säga en extrem väderhändelse med en återkomstfrekvens på i genomsnitt 100 och 200 år. Modelleringen är en viktig grund för att förstå och hantera översvämningssrisker i området. Det saknas dock detaljerade uppgifter om huruvida framtida normala vattennivåer skulle innebära en osäkerhetsfaktor vid planering och utveckling eller inte. Närheten till Svartälven och andra vattendrag förstärker behovet av noggranna analyser för att skydda befintliga och framtida strukturer mot översvämningar.

Översvämningsszonerna överlappar med flera viktiga delar av programområdet, inklusive natur- och rekreationsområden såsom Sandtorpsudden och Sandviksbadet. Vid fortsatt planering krävs strategier för att hantera översvämningssriskerna, exempelvis anpassade markhöjder, grön infrastruktur som kan hantera stora vattenmängder och skyddsåtgärder för lågt belägna ytor. Sådana insatser är avgörande för att skapa en robust och klimatanpassad struktur i området.

Kartbild över identifierade översvämningsbenägna områden. Gult: 100-årsregn, Orange: 200-årsregn.

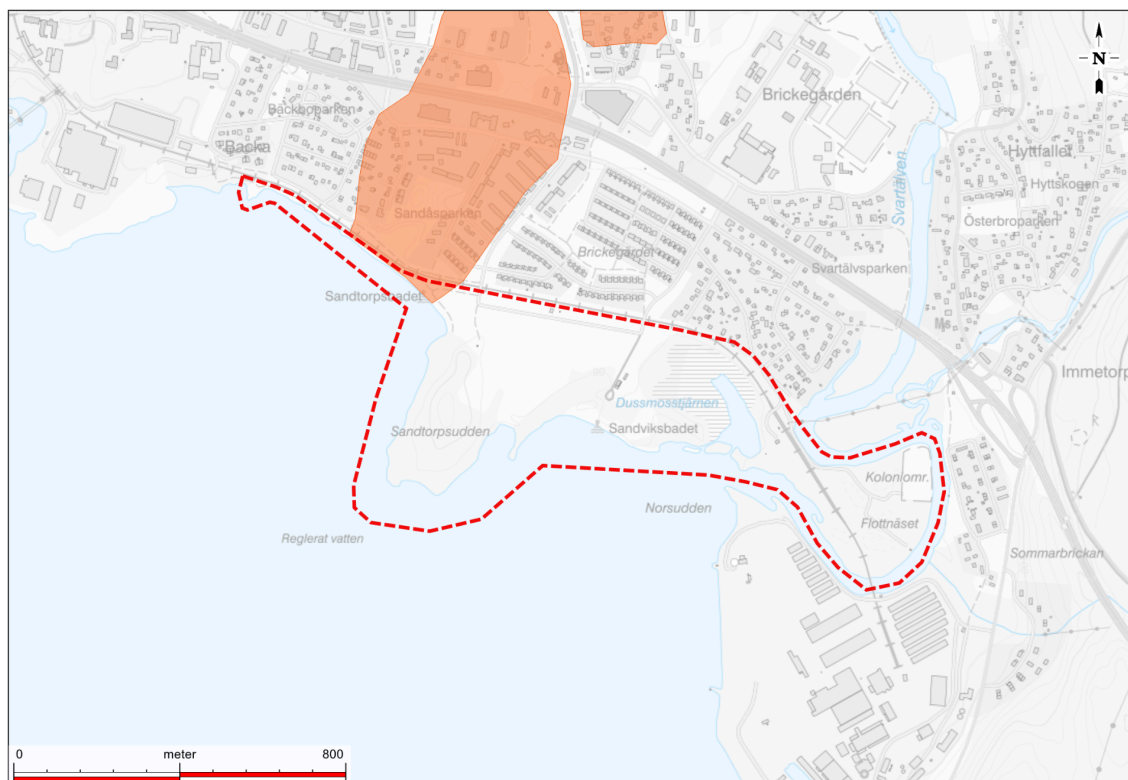
Om riskerna för framtida vattennivåhöjningar realiserar skulle stora delar av programområdet påverkas, vilket illustreras i kartan nedan. Området kring Dussmosstjärn är redan sankmark och riskerar att översvämmas helt vid större vattenmängder. Längst med de två badstränderna samt den centrala delen av området bedöms kunna påverkas av stigande vattennivåer. Svartälven förväntas dessutom kunna stiga avsevärt vid extrema förhållanden.

Kartbild över området vid vattennivåhöjningar.

Radon

Uran och radium förekommer naturligt i varierande mängd i alla bergarter och radon kan förekomma både i jordarter och byggmaterial som innehåller bergmaterial. Den främsta källan till radon i byggnader är dock marken, särskilt vid otäta husgrunder. Vid ny- och ombyggnation är det därför viktigt att mäta radonhalten och vid behov vidta åtgärder för att uppfylla gällande gränsvärden. Dagens riktlinjer för radon i inomhusluft förväntas skäpas, vilket ytterligare betonar behovet av noggranna undersökningar redan i planeringsskedet. Områden med jordarter eller berggrund som medför förhöjd risk för markradon bör särskilt beaktas. Kartan visar ett särskilt riskområde i den nordvästra delen av programområdet där markradon kan förekomma i högre koncentrationer. Eventuella nya byggnader inom radonriskområdet, det vill säga den röda ytan nordväst om och delvis inom programområdet, ska uppföras med radonsäkra konstruktioner. Radonriskområdet som finns inom programområdet är begränsad i sin storlek men bör beaktas.

Kartbild över radonriskområde.

Ras- och skredriskområden

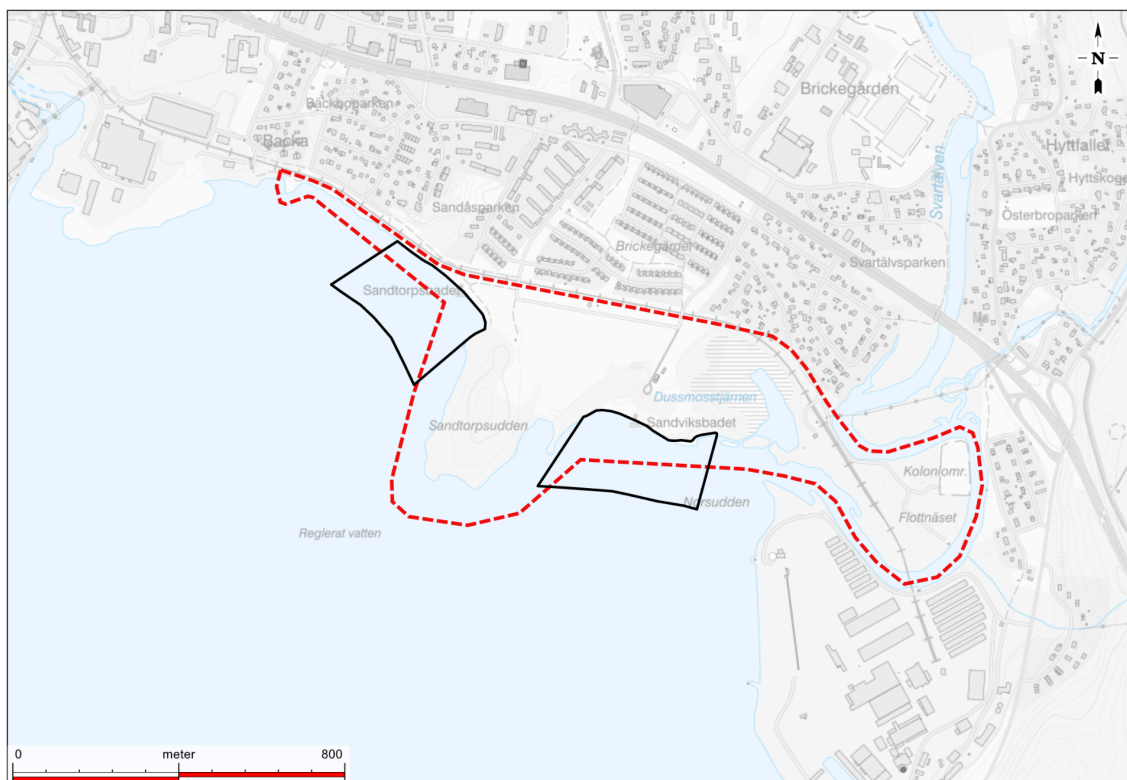
Skred är en sammanhängande jordmassa som kommer i rörelse. Skred förekommer i silt- och lerjordar. Skred kan även inträffa i siltiga eller leriga moräner om moränen är vattenmättad. Vid ett ras rör sig block, stenar, grus- och sandpartiklar fritt. Ras sker i bergväggar, grus- och sandbranter. Den gemensamma nämnaren är att både skred och ras kan inträffa utan förvarning. Inom programområdet finns ett antal ras- och skredrisker, dessa områden består av lera eller silt (m fl) som lutar minst 10% (6° , 1:10) och är belägna vid de rödmarkerade ytorna. Remsan med gul-orangea kulör är aktsamhetsområdet där ras- och skred kan förekomma på grund av lutningen i marken. Aktsamhetsområdena i området är främst längst strandområdena och runt Flottnäset där markområdet brant sluttar ner mot Svartälven och Möckeln. Den naturliga erosionsprocessen anpassar branter och slänter till ett jämviktsläge. Små förändringar av denna jämvikt kan utlösa skred eller ras.

Kartbild över ras- och skredrisker.

Motorbåtsfria zoner

Både Sandviksbadet och Sandtorpsbadet omfattas av motorbåtsfria zoner. All motordriven sjötrafik, inklusive vattenskotrar, är förbjuden inom denna zon. Förbudet gäller cirka 300 meter längs respektive strandkant samt ungefär 200 meter ut i vattnet. Syftet med de motorbåtsfria zonerna är att öka säkerheten för badgästerna och detta beslutades efter ett medborgarförslag lämnats in med en uttryckt oro över bristande sjövätt hos vissa båtförare. Undantag gäller för följe- och räddningsbåtar.

Kartbild som visar motorbåtsfria zoner.

Social hållbarhet

Sociala värden inom programområdet

Social hållbarhet handlar i grunden om att skapa samhällen och städer som är långsiktigt hållbara ur ett socialt perspektiv, där social integration och sammanhållning främjas. Social hållbar utveckling innebär trygga och rättvisa förhållanden där alla medborgare, oavsett kön, ålder eller bakgrund, har möjlighet till ett hälsosamt vardagsliv. Detta omfattar tillgång till bostäder, arbete och service samt möjligheten att välja olika bostadsformer. Närhet till utbildning, barnomsorg, butiker, mötesplatser och grönområden är också centralt för en socialt hållbar miljö liksom tryggheten att kunna röra sig utomhus både dag och natt.

I Södra Sandviken finns flera sociala hållbarhetsutmaningar, särskilt kopplade till bilberoende, vilket begränsar möjligheterna till delaktighet för personer utan bil. Ett socialt hållbart område stärker samhörigheten och uppmuntrar till möten mellan människor från olika delar av samhället. Social hållbarhet innebär även att tillgodose behoven hos utsatta grupper, såsom personer med utländsk bakgrund, funktionsnedsättning, äldre och personer med psykosocial problematik. Genom att förbättra deras tillgång till natur och rekreation kan både fysisk och psykisk hälsa främjas.

Området Södra Sandviken rymmer ett större rekreations- och aktivitetsområde samt en verksamhetslokal med tillhörande servicehus som stått tomma under en längre tid. Platsens främsta målpunkter och mötesplatser är kopplade till bad och utomhusvistelse. Som en del av kommunens arbete med social hållbarhet driver Socialförvaltningen projektet “Grönt försteg till framsteg” vid Flottnäsets odlingsområde. Flottnäset omfattar cirka 10 hektar varierad

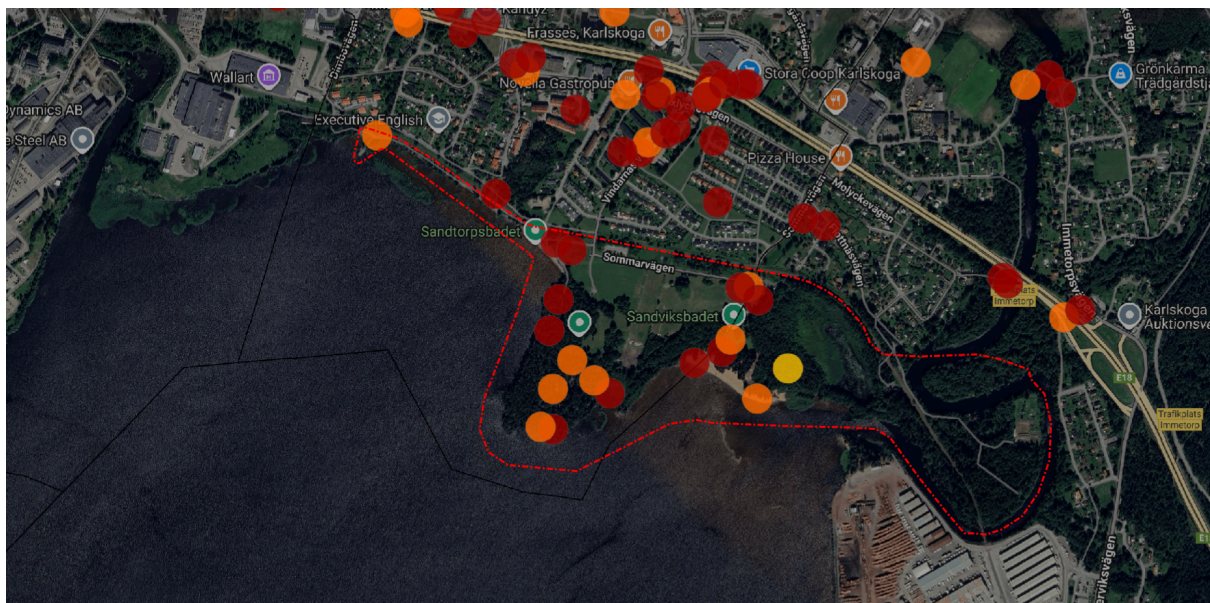
vegetation utan bostadsbebyggelse. I norra delen finns ett område med odlingslotter på omkring 10 000 m² samt vissa verksamhetsanpassade byggnader. Nästan hela området omgärdas av Svartälven som mynnar ut i Möckeln, vilket ger Flottnäset karaktären av en halvö. Projektet tar tillvara på områdets naturliga kvaliteter och erbjuder odling, utbildning och naturvistelse för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden. Projektet syftar till att stärka deltagarnas kunskaper och självförtroende samt skapa positiva utvecklingsmöjligheter för individer med exempelvis svag ekonomisk eller social ställning. Projektet, som finansieras av EU fram till och med 2026, har som mål att bli permanent och på så sätt bidra långsiktigt till kommunens hållbarhetsmål.

Projektet bidrar till flera av de globala målen i Agenda 2030, som kommunen arbetar aktivt med. Genom fokus på hållbar odling och lärande främjas både fysisk och psykisk hälsa hos deltagarna. Projektet ger även kunskap om krishantering, närodling, alternativa energilösningar och förbättrar möjligheterna till arbete. Det stärker det lokala samhället, främjar hållbara energilösningar och bidrar till att bevara biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Flottnäsets odlingsområde blir därmed en viktig plats för att främja social hållbarhet och inkludering.

Trygghetsanalys

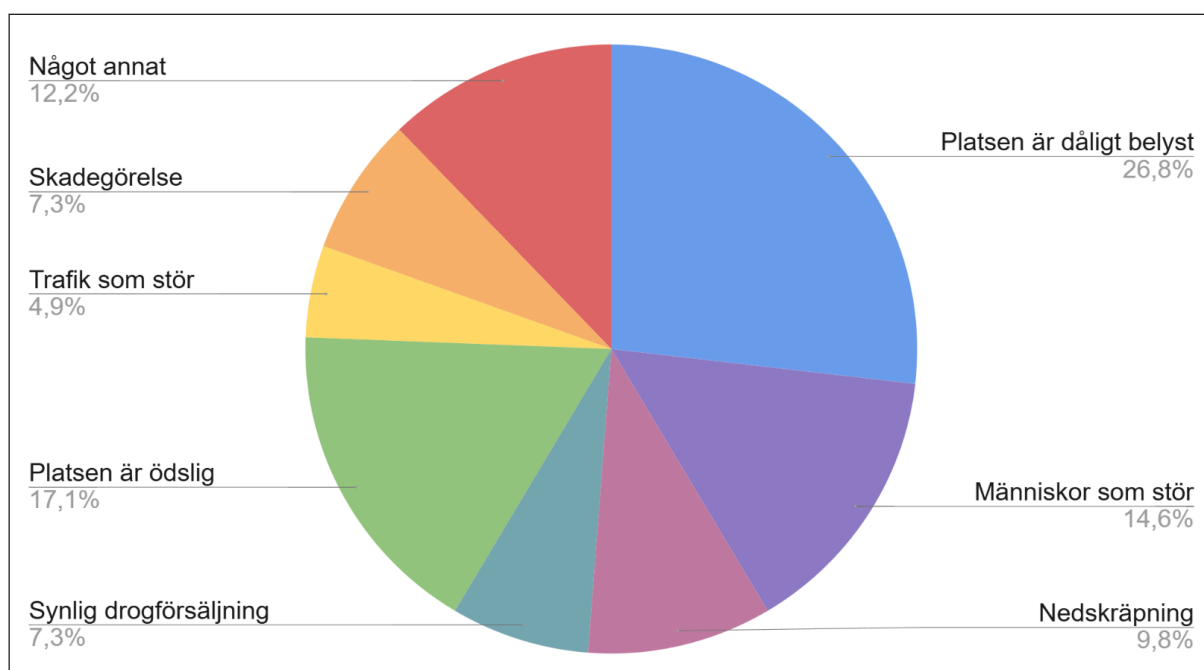
Under 2024 genomfördes en trygghetsanalys, en enkät som skickades ut till slumpmässigt utvalda invånare. Invånare bosatta i Sandviken besvarade enkäten utifrån områdesindelningen Sandviken/Backa. Respondenterna fick på en karta peka ut vilka platser de upplever som otrygga, även numrera otrygghetskänslan på en skala 1-10. Totalt rapporterades 20 platser och flera av markeringarna ligger inom samma område, medan vissa är mer utspridda. Färgerna på kartans markeringar visar hur otrygg platsen upplevs av respondenten:

- **Gul** (1-3): lite otrygg (1 svar)
- **Orange** (4-6): mellan otrygg (8 svar)
- **Röd** (7-10): mycket otrygg (11 svar)

Kartbild över otrygga platser inom programområdet.

I samband med att de otrygga platserna markerades ut fick de närboende även ange orsaken till den upplevda otryggheten. Att platsen är dåligt belyst var det mest förekommande svaret, särskilt runt udden, men även längs med och vid de två badstränderna.

Faktorer som upplevs skapa otrygghet i området Sandviken/Backa.

Barnperspektivet

Södra Sandviken är lokalt känd som en barnvänlig badplats tack vare sina långgrunda stränder. Programområdet är i stort utformat som ett rekreationsområde med breda ytor för lek och umgänge men saknar platser som är planerade för spontanaktivitet och rörelse. Södra Sandvikens läge i staden gör att bilen är det primära transportsättet, vilket innebär att barn

sällan vistas i området på egen hand. Detta begränsar barns självständighet och möjlighet att fritt utforska området.

Området har natursköna platser i form av de båda stränderna och den gröna miljön längs med vattnet. Programområdet kan locka till aktivitet under sommaren men är dock inte tillräckligt utvecklad eller anpassade för barnens behov. Platser som våtmarken vid Flottnäset med sitt rika djurliv har potential att vara intressanta för barn, men saknar tillgänglighet och säkerhet som skulle främja lek och lärande i en trygg miljö. Barn är experter på sin närmiljö och deras perspektiv bör vara en självklar del i samhällsplaneringen. Beslut om markanvändning, bebyggelse och infrastruktur har en direkt påverkan på barns livsvillkor. Genom att involvera barn och unga i planeringsprocessen säkerställs att deras behov, idéer och önskemål beaktas, något som i sin tur skapar tryggare, mer inkluderande och inspirerande miljöer. En sådan inkludering kan göra området mer attraktivt och användbart av fler. Att anpassa ett område för barn stärker deras rätt till lek och vila, vilket går i linje med barnkonventionen.

Nollalternativ

Ett så kallat nollalternativ är miljöns sannolika utveckling om programförslaget inte genomförs. Det finns inget antaget program eller liknande sedan tidigare för Södra Sandviken, vilket betyder att om programmet inte antas, fortsätter det att utvecklas och förvaltas enligt befintliga förutsättningar och tidigare planering. Den nuvarande markanvändningen av rekreation, friluftsliv och naturmark kvarstår, området behåller därför sin nuvarande karaktär. Infrastruktur och anläggningar underhålls i enlighet med kommunens ordinarie drift likt i nuläget. Vidare innebär det att några större satsningar på utveckling, tillgängliggörande eller nya funktioner som exempelvis bostäder, besöksmål, service eller rekreationsmiljöer inte genomförs.

Nollalternativet resulterar också i att inga nya investeringar eller budgetmedel avsätts för programområdet. Om programmets förslag genomförs kommer en budget avsättas för att möjliggöra utveckling. Även om utvecklingen och upprustningen kan behöva medföra kostnader, kan dessa samtidigt bidra till en ökad social hållbarhet genom förbättrad tillgänglighet, trygghet och attraktivitet i området. Den ekologiska hållbarheten bedöms inte påverkas i någon större utsträckning, eftersom de föreslagna åtgärderna främst berör redan ianspråktagen mark eller områden med begränsade värdefulla värden.

Bilaga medborgardialog och medborgarrådsmöten

Medverkat i planprogrammet
för Södra Sandviken är:

Samhällsledningsenheten

Ann Dakovic
Daniel Berg
Emma Erlandsson
Georgios Apostolidis
Kajsa Olsson
Niklas Olsson
Per Green

Hållbarhetsenheten

Cecilia Ljung
Ellinore Kilström

Säkerhetsavdelningen

Sofia Johansson

Enheten för miljö och natur

Oscar Sävström
Marie Pettersson
Andreas Eriksson
Daniel Ekelund

Parkenheten

Kerstin Franz

Kommunikationsavdelningen

Sandra Lund Hageräng

Kultur- och fritidsförvaltningen

Magnus Ahlberg
Anton Eriksson
Patrik Hindersson
Sanna Söderström

**Samhällsbyggnad och
serviceförvaltningen**

Josephine Nilsson
Robert Gustafsson

Karlskoga Energi och Miljö

David Ranström

Ledningsstöd

Anders Asplund Berggren,

Socialförvaltningen

Sofia Tungfelt

Maria Ekman

Fler tjänstepersoner medverkande även
från denna förvaltning